Annus XII - Vol. XII 1 Maii 1920 Num. 5

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA BENEDICTI PP. XV

SACRUM CONSISTORIUM

I. - CONSISTORIUM PUBLICUM

Die 22 aprilis 1920, in palatio apostolico Vaticano, habitum est Consistorium publicum, cuius Acta ex ordine referuntur:

Orationibus Advocatorum Consistorialium pro canonizatione beati Gabrielis a Virgine Perdolente, confessoris, atque beatarum Margaritae Mariae Alacoque et Ioannae de Arc, virginum, Ssmi Domini Nostri Benedicti Papae XV nomine, R. D. Aurelius Galli, litterarum in forma brevi ad Principes secretarius, his verbis respondit:

Quae vos, triplicem causam perorantes, graviter copioseque dixistis, ea beatissimus Pater, cum libenter audierit, vehementer approbat: siquidem egregie confirmari videt quod aliunde compertum sibi erat, beatos caelites Gabrielem a Virgine Perdolente, Margaritam Mariam Alacoque et Ioannam de Arc in omni virtutum genere praestitisse et praestantiam huiusmodi fulgore prodigiorum illustrari adeo, ut eorum iam declarari solemni decreto sanctitatem plane consentaneum et aequum esse intelligat. Cum autem in magnis officii sui muneribus hoc habeat gratissimum, perfectae virtutis consecrare gloriam, tum pergaudet eius rei sibi facultatem in his tribus caelicolis offerri, spectata praesertim condicione temporum. Nam, quando ob tam late diffusam negligentiam et oblivionem vitae sempiternae, tanto vulgo levitas animi et ignavia dominatur, compluribus etiam, in quos suspicio nulla ceciderit, miserabiliter de via decedentibus, num consilio videatur Dei providentis alie-

num, quod in luce orbis terrarum honoretur vel hic adolescens, qui cum se a mundi vanitatibus avertisset, Iesum Christum Crucifixum incredibili alacritate secutus, sexennio non amplius, ad christianae perfectionis fastigium pervenit; vel harum virginum altera quae, ad patriam liberandam divinitus evocata, singularem vitae innocentiam insigni laude fortitudinis cumulavit, quaeque non minus exstitit indignitates perpetiendo, quam magnas res gerendo, admirabilis? Post crudelissimum vero bellum, auctis in immensum hominum miseriis, quibus unice mederi iam queat Cordis Iesu immensa benignitas, nonne, si Margaritae Alacoque nomen creverit, altius per eam insonet illa divina vox et invitatio: *Venite ad me omnes qui laboratis?* Sed tamen rei magnitudo Sanctissimum Dominum suadet non ante quidquam decernere quam in Consistorio *semipublico,* quod dicitur, Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium itemque omnium, quotquot in Urbe propediem aderunt Patriarchae, Archiepiscopi et Episcopi, de more sententias exquirat. Hoc interim spatio ab universis illud expetit pietatis officium ut, humilibus precibus insistentes, optati luminis copiam menti suae a Spiritu Sancto impetrent, scilicet ad id perspiciendum quod et Dei gloriae et Ecclesiae emolumento et animarum utilitati conducat. Haec me beatissimus Pater iussit ad orationes vestras suo ipsius nomine responderem.

Deinde Ssmus Dominus Noster rubro Purpuratorum Patrum galero ornavit Emum Ioannem Soldevila y Romero, Archiepiscopum Caesaraugustanum, Cardinalem creatum et publicatum in Consistorio diei 15 decembris 1919.

II. - CONSISTORIUM SECRETUM

Eodem die 22 aprilis 1920, Consistorium secretum habitum est, in quo Beatissimus Pater has, quae sequuntur, ecclesias de proprio pastore providit, scilicet:

Metropolitanae ecclesiae Vallisoletanae praefecit R. P. D. Remigium Gandásegui y Gorrochategui, hactenus episcopum Segobiensem.

Metropolitanae ecclesiae Valentinae, R. P. D. Henricum Reig y Casanova, hactenus episcopum Barcinonensem.

Cathedrali ecclesiae Barcinonensi, R. P. D. Raymundum Guillamet y Coma, hactenus episcopum Cordubensem.

Cathedrali episcopali ecclesiae Malacitanae, R. P. D. Emmanuelem Gonzalez y Garcia, hactenus episcopum titularem Olimpiensem.

Titulari episcopali ecclesiae Gerasensi, R. P. D. Paulum Iosephum Henricum Nussbaum, hactenus episcopum Corporis Christi.

Cathedrali ecclesiae Crisiensi, R. P. D. Dionysium Nyaradi, hactenus episcopum titularem Abilensem.

Cathedrali ecclesiae Volaterranae, R. P. Raphaëlem a S. Iosepho, in saeculo Carolum Rossi, ex Ordine Carmelitarum excalceatorum.

Cathedrali ecclesiae Valentinensi, R. D. Desideratum Paget, vicarium generalem Senonensem.

Cathedrali ecclesiae Guaxupensi, R. D. Ranulphum a Silva Faria, metropolitanae ecclesiae Sancti Salvatoris in Brasilia canonicum.

Cathedrali ecclesiae Bosnensi et Sirmiensi, R. D. Antonium Aksamovic.

Titulari episcopali ecclesiae Mediensi, R. D. Felicem Perroy, deputatum in coadiutorem cum iure successionis Vicarii apostolici Birmaniae meridionalis.

Cathedrali ecclesiae Jassiensi, R. D. Alexandrum Cisar.

Titulari episcopali ecclesiae Olimpiensi, R. D. Iacobum Michaëlem Liston, deputatum in coadiutorem cum iure successionis Episcopi Aucopolitani.

Cathedrali ecclesiae Dunedinensi, R. D. Iosephum White.

Titulari episcopali ecclesiae Abilensi, R. P. Ignatium Skanaham, e Congregatione a Spiritu Sancto, deputatum in vicarium apostolicum Nigeriae meridionalis.

Titulari episcopali ecclesiae Europensi, R. P. Aloisium Le Humsec, e Congregatione a Spiritu Sancto, deputatum in vicarium apostolicum Senegambiae.

Titulari episcopali ecclesiae Selgensi, R. P. Raymundum Lerouge, e Congregatione a Spiritu Sancto, deputatum in vicarium apostolicum Gabonensem.

Titulari episcopali ecclesiae Charystiensi, R. P. Aloisium Versiglia, e Societate S. Francisci Salesii, deputatum in vicarium apostolicum de Shiu-Kow.

Titulari episcopali ecclesiae Ombitensi, R. P. Iosephum Mariam Birraux, e Societate Missionariorum Africae, deputatum in vicarium apostolicum Tanganikensem.

Titulari episcopali ecclesiae de Capharnaum, R. P. Santos Ballesteros, ex Ordine Eremitarum Recollectorum S. Augustini, deputatum in vicarium apostolicum Casanarensem.

Insuper Beatissimus Pater alios etiam, iam renunciatos per Apostolicas sub plumbo Litteras, Sacrorum Antistites publicavit, scilicet:

EPISCOPOS

Domitianopolitanum, Stephanum Zadravetz.

Caneensem, Eduardum O' Rourke, iam episcopum Rigensem.

Rigensem, Antonium Springowicz.

Deinde Beatissimus Pater sacrum Pallium expostulatum concessit ecclesiis:

Vallisoletanae, Valentinae, Barcinonensi (ex privilegio), *Volaterranae* (ex privilegio).

Tandem Sanctissimus Dominus Noster Emo Soldevila y Romero titulum Sanctae Mariae de Populo assignavit.

MOTU PROPRIO

EPISCOPIS E REGULARIBUS ORDINIBUS USUM ROCHETI CONCEDIT

BENEDICTUS PP. XV

Episcopis e regularibus Ordinibus, monachorum scilicet et mendicantium, consuevit Apostolica Sedes postulantibus concedere *rocheti* gestandi facultatem. Nobis autem, occasione sacrorum solemnium, quae appetunt, ob duplicem Canonizationem, placet, uniformitatis quoque gratia, omnes Venerabiles Fratres huius facultatis compotes facere. Quare motu proprio in perpetuum statuimus, ut omnes Episcopi regulares iam nunc rocheto utantur, atque eodem prorsus modo induti incedant ac saeculares Episcopi, salvo nimirum usitato vestimentorum colore et qualitate. Itaque, praeter casus in quibus, iuxta Caeremoniale Episcoporum et Decreta, mozzeta tantum super rocheto, aut mozzeta cum mantelleto gestari debet aut potest, alias, uti omnes Episcopi, semper in hac alma Urbe mantelletum tantum super rocheto gerant: non obstantibus Constitutionibus apostolicis, ceterisque quamvis speciali mentione dignis, in contrarium facientibus quibuslibet.

Datum Romae apud S. Petrum, die XXV mensis aprilis anno MCMXX, Pontificatus Nostri sexto.

BENEDICTUS PP. XV

LITTERAE APOSTOLICAE

I

SANCTUARIUM LOCI « EMMAUS » IN PALAESTINA TITULO AC PRIVILEGIIS BASILICAE MINORIS HONESTATUR.

BENEDICTUS PP. XV

Ad perpetuam rei memoriam. — Inter potiora, quibus Palaestina nobilitatur, sanctuaria, iure meritoque accensendum est illud apud Castellum Emmaus exstructum in domo sancti Cleophae, nimirum in loco ubi, post Eius passionem et mortem, Christus duobus discipulis ambulantibus in via et de se loquentibus apparuit, seque socium adiungens, Sacrae iis Scripturae aperuit mysteria, et postea, hospitio receptus et inclinato ad vesperam die mensae incumbens, in panis fractione sese illis patefecit, renovato ita SS̃mae Eucharistiae mysterio. In ecclesiam conversa domus, temporum hominumque iniuria fatiscens, nuper a Fratribus Minoribus instaurata, novo cultu renidet. Continens ecclesiae coenobium exstat et hospitium peregrinis excipiendis, qui potissimum feria secunda post Pascha et die vicesimo quinto mensis septembris turmatim ad sanctuarium confluunt. Romani quoque Pontifices Nostri Decessores singularibus privilegiis atque indulgentiis illud auxerunt. Nunc autem cum dilectus filius Ferdinandus Diotallevi ex Ordine Minorum, hodiernus Custos Terrae Sanctae in Palaestina, Nos supplicibus votis deprecatus sit, ut enunciatum sanctuarium, prouti cohonestata iam sunt alia sanctuaria praecipua Terrae Sanctae, ad titulum et dignitatem Basilicae Minoris evehere dignemur, hasque preces cumulet atque ornet amplissimum commendationis officium dilecti filii Nostri Philippi S. R. E. cardinalis Giustini, Ordinis Fratrum Minorum Protectoris, Nos optatis his annuendum ultro libenterque existimavimus. Quare, collatis consiliis cum venerabili fratre nostro S. R. E. cardinali Vico, Episcopo Portuensi et sanctae Rufinae, Ss. Rituum Congregationi Praefecto, auctoritate Nostra apostolica, praesentium vi, sanctuarium apud Emmaus, quod ob memoriam Resurrectionis et mysteriorum Filii Dei Redemptoris magna celebritate pollet, titulo ac dignitate Basilicae Minoris condecoramus, omnibus et singulis honorificentiis et privilegiis illi attributis, quae Minoribus almae huius Urbis Basilicis de iure competunt. Decernentes

praesentes Literas firmas, validas atque efficaces semper exstare ac permanere, suosque plenos atque integros effectus sortiri atque obtinere, illisque ad quos spectant, sive spectare poterunt, nunc et in posterum plenissime suffragari; sicque rite iudicandum esse ac definiendum, irritumque ex nunc et inane fieri si quidquam secus super his, a quovis, auctoritate qualibet, scienter vel ignoranter attentari contigerit. Non obstantibus contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die XVII martii MCMXX, Pontificatus Nostri anno sexto.

P. CARD. GASPARRI, *a Secretis Status.*

II

SANCTUARIUM BEATAE MARIAE VIRGINIS DE POUPSIS, VULGO « DI POLSI », IN DIOECESI HIERACENSI, TITULO ABBATIAE NULLIUS DECORATUR, ET RECTORI EIUS PRO TEMPORE CONCEDUNTUR TITULUS ABBATIS NULLIUS, NONNULLA PRIVILEGIA ET FACULTAS SACRAMENTI CONFIRMATIONIS CONFERENDI CERTIS CIRCUMSCRIPTA FINIBUS.

BENEDICTUS PP. XV

Ad perpetuam rei memoriam. — Sanctuarium beatae Mariae Virginis de Poupsis, vulgo *di Polsi,* in finibus dioecesis Hieracensis situm, a comite Rogerio Normanno aut a Rogerio I rege exstructum dicitur, postquam, anno MCXLIV, ut litterarum artiumque monumenta et communis fama testantur, taurus, qui a grege longius processerat, deprehensus est eo loco in cruce graeca ferrea, quam e solo ungulis cornibusque eruerat, submissis genibus adoranda, et Beatissima Virgo, Infantem Iesum brachio gestans, se conspiciendam illico dedit, aperuitque velle se, in suum et crucis honorem, aedem sacram ibidem excitari. Quae ab initio monachis Basilianis commissa est, qui, cum e Sicilia, qua mahumetani potirentur, ad proximae Calabriae montes confugissent, coenobia haud procul a sanctuario sita incolebant; visum tamen iis est, medio saeculo XIV, coenobium consulto apud sanctuarium aedificare, ut sibi liceret, peregrinis citius aptiusque adesse, qui undique, Reginam Montium veneraturi, eo frequentissimi confluebant. Sanctuarium vero iam a saeculo XV in omni floruisse genere, constat tum e codice vaticano lateranensi an. MCDLXXXII, in quo, ecclesias inter archiepiscopales,

episcopales et abbatiales totius orbis, ecclesia abbatialis Sanctae Mariae de Poupsis, Ordinis sancti Basilii, enumeratur, tum ex Litteris Apostolicis XIV cal. ianuar. an. MCDLXXXVII ab Innocentio Papa VIII datis, quibus abbati sanctae Mariae de Poupsis mandabatur de nonnullis monasteriis eiusdem Ordinis Basiliani monasterio sanctae Mariae de Butramo uniendis. Cum autem, ob rerum temporumque vices, monachi Basiliani saeculo XVI coenobia sua dereliquissent, quorum hodie vix parietinae exstant, sanctuarium Beatae Mariae Virginis de Poupsis cum continentibus aedibus sensim interiturum erat, nisi episcopi Hieracenses, Siculorum Calabrorumque pietate ac largitate fulti, illud pro viribus tuendum suscepissent. Iisdem enim Praesulibus auspicibus atque auctoribus, aedes sacra amplificata est et die IV mensis septembris an. MDCCXXXVII consecrata; hospitia episcopis, proceribus, peregrinis excipiendis, instaurata atque aucta; rector sanctuarii constitutus; privatae domus a christifidelibus eius regionis, circum, pietatis causa, exaedificatae; Beatae Mariae Virginis signum sollemni ritu, die XXX mensis augusti an. MDCCCLXXXI, aurea redimitum corona, et sanctuarium, haud ita multo post, pulchre refectum ornatumque est. Neque Romani Pontifices sanctuarium de Poupsis praeclaris studiosae voluntatis suae testimoniis carere passi sunt. Praeterquam enim quod rec. mem. Pius Papa VI anno MDCCLXXVII illud sacris indulgentiis locupletavit, proximus Decessor Noster Pius Papa X rectores sanctuarii pro tempore, ab episcopis Hieracensibus ad nutum designandos, titulo ac privilegiis Antistitum Urbanorum, durante tantummodo munere fruendis, Litteris Apostolicis die IV mensis maii an. MCMX Piscatoris anulo obsignatis, honestavit atque auxit. Ad Nos vero quod pertinet, postquam, inde ab inito Pontificatu, edocti sumus, eo animorum ardore Calabros Siculosque ad sanctuarium ferri, ut, praesertim mensibus augusto et septembri, nulla deterriti itinerum diuturnitate atque asperitate, illuc ingenti numero concurrant neque ante abeant quam animos rite expiaverint novoque aestu caritatis incenderint, et cum persuasum Nobis fuerit, in eiusmodi peregrinationibus mirabilem inesse vim ad christianas virtutes in popularibus utriusque regionis firmandas atque augendas, non modo, quantum tempora siverunt, necessitatibus sanctuarii prospeximus, sed etiam dilectum filium Nostrum Philippum S. R. E. Cardinalem Giustini, immatura morte Nobis Ecclesiaeque nuper praereptum, Patronum seu Protectorem sanctuario destinavimus, qui eius utilitates ac iura apud Apostolicam hanc Sedem proveheret ac tueretur. Sed videmur rem facturi esse, cum aedis sacrae decori congruentem, tum peregrinis ad eam confluentibus perutilem, si, vetusto abbatiali titulo restituto, sanctuarii rectorem facultate sacra-

menti Confirmationis conferendi auxerimus, cum sacramentum hoc pueris ibidem administrari ante actis aetatibus soleret, et episcopi Hieracenses nequeant eo accedere, nisi forte die tantum tertio mensis septembris, quo die sollemnia Beatae Mariae Virginis de Poupsis peraguntur. Itaque motu proprio, certa scientia et matura deliberatione Nostris, apostolica Nostra auctoritate, haec quae sequuntur decernimus: I. Sanctuario Beatae Mariae Virginis de Poupsis, vulgo *di Polsi*, in dioecesi Hieracensi, titulum abbatiae *Nullius* denuo concedimus seu restituimus, incolumi tamen in perpetuum plena et immediata iurisdictione Episcoporum Hieracensium in paroeciam ac sanctuarium de Poupsis. II. Rector sanctuarii pro tempore, ab Episcopo Hieracensi, uti antehac, ad nutum designandus et deligendus, durante munere, titulo abbatis *Nullius* fruatur; in ecclesia, et in pompis in vicinia forte peragendis, insignibus pontificalibus uti possit, exceptis throno ac baldachino et baculo, et ius habeat ibidem divina pontificali ritu, ad faldistorium, celebrandi, absente tamen, vel praesente et consentiente Ordinario Hieracensi; crucem autem pectoralem, anulum cum gemma ac pileolum violaceum poterit ubivis licite deferre, ad normam can. 325. III. Rectori sanctuarii pro tempore seu abbati de Poupsis facultas esto sacramenti Confirmationis in sua ecclesia conferendi, absente, vel praesente et consentiente Episcopo Hieracensi, dummodo tamen accedat mandatum Ordinarii confirmandorum. Ordinarii vero poterunt eiusmodi mandatum abbati de Poupsis aut dare, tamdiu duraturum, quamdiu eius munus manebit, et successori renovandum quoties abbas decedat vel ab officio removeatur, aut concedere, si maluerint, pro singulis casibus. IV. Abbas de Poupsis confirmationem ne conferat pueris septennio minoribus, aut doctrina christiana haud satis imbutis, nisi quos forte Ordinarius proprius, authenticis Litteris datis et abbati exhibendis, ab alterutra vel utraque condicione dispensaverit; praeterea ne iis quidem pueris conferat, qui careant authentico parochi sui testimonio, unde constet de eorum baptismo, aetate, domicilio et sufficienti in christiana doctrina institutione. V. Abbas, ad normam can. 798 et 799, confirmationes a se collatas in peculiari regesto rite inscribat, subiiciendo, uti cetera sanctuarii regesta, visitationi Ordinarii Hieracensis; et testimonium authenticum collatae confirmationis ad parochos singulorum confirmatorum transmittat vel tuto transmittendum curet. VI. Si abbas de Poupsis sine Ordinariorum mandato confirmare eorum dioecesanos praesumpserit, collatio erit invalida, et ad normam can. 2365 confirmandi facultate eo ipso privatus exsistet; si vero ea illicite neglegat quae nn. IV et V praescribuntur, Ordinarii, secundum can. 784, expresse vetent ne subditi sui

ab abbate confirmentur, idest mandatum ne concedant, aut concessum revocent, et Apostolicam Sedem de re moneant. Decernentes praesentes Litteras firmas, validas atque efficaces semper exstare ac permanere, suosque plenos atque integros effectus sortiri atque obtinere, illisque ad quos pertinent, sive pertinere poterunt, nunc et in posterum plene suffragari; sicque rite iudicandum esse ac definiendum, irritumque ex nunc et inane fieri, si quidquam secus super his, a quovis, auctoritate qualibet, scienter vel ignoranter attentari contigerit. Non obstantibus contrariis quibuslibet.

Datum Romae apud sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die VIII mensis aprilis anno MCMXX, Pontificatus Nostri sexto.

P. CARD. GASPARRI, *a Secretis Status.*

III

A VICARIATU APOSTOLICO DE CANTON IN SINIS SEPARATUR PARS SEPTENTRIONALIS, EAQUE ERIGITUR IN VICARIATUM APOSTOLICUM DE SHIU-KOW APPELLANDUM.

BENEDICTUS PP. XV

Ad futuram rei memoriam. — Cum, opitulante Deo, feliciter evenerit ut fidelium numerus, potissimum postremis hisce annis, increverit in Vicariatu Apostolico de Canton in Sinis, ita ut Evangelici operarii illius Missionis, e Societate Parisiensi pro Missionibus Exteris, impares essent ad omnia sua munera obeunda in vastissimo territorio sibi concredito, Vicarius Apostolicus venerabilis frater Ioannes Baptista de Guebriant per Congregationem de Propaganda Fide rogatus est, ut aliquem districtum adsignaret Presbyteris Piae Societatis sancti Francisci Salesii a venerabili Bosco. Vicarius autem dicto audiens partem Septentrionalem illius Vicariatus, quae saeculo XVI exeunte fidem christianam receperat ab illustri Patre Matthaeo Ricci Societatis Iesu, adsignavit praedictis Missionariis a sancto Francisco Salesio, qui, initio anni MCMXVIII illuc profecti, sub iurisdictione eiusdem Vicarii Apostolici ministerium ecclesiasticum exercere iniverunt. Nunc vero quum iam res christiana eo feliciter adducta sit in praefata regione, ut nihil deesse videatur ad separatam Missionem in eo constituendam, Nos, collatis consiliis cum VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalibus negotiis Propagandae Fidei praepositis, haec quae

infra scripta sunt decernimus, statuimus ac mandamus. Nimirum Apostolica Nostra auctoritate, praesentium vi, a Vicariatu Apostolico de Canton in Sinis, Societati Parisiensi pro Missionibus Exteris concredito, separamus memoratam partem septentrionalem, undecim sub-Praefecturas Supraintendentiae de Nin-nam-tao complectentem, cuius fines sunt: ad meridiem Vicariatus Apostolicus de Canton, ad occidentem Vicariatus Apostolicus de Tuang-si, ad septentrionem Vicariatus Apostolicus de Hunan meridionali, denique ad orientem Vicariatus Apostolicus de Kiang-si meridionali. Hanc autem partem, ita a Vicariatu de Canton seiunctam, sive dismembratam, in Vicariatum Apostolicum erigimus, ab urbe principe de Shiu-Kow nuncupandum et Piae Societatis sancti Francisci Salesii a venerabili Bosco curis tribuendum. Hanc porro dismembrationem a Vicariatu de Canton et erectionem novi Vicariatus de Shiu-Kow fieri declaramus de pleno consensu sive Rectoris maioris Societatis sancti Francisci Salesii, sive Superioris Seminarii Parisiensis pro Missionibus Exteris, qui per huiusmodi separationem atque erectionem supremo animorum bono consulere optarunt. Haec mandamus, praecipimus, statuimus non obstantibus super editis sanctionibus, constitutionibus et ordinationibus apostolicis, speciali licet atque individua mentione ac derogatione dignis in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romae apud sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die IX aprilis MCMXX, Pontificatus Nostri anno sexto.

P. CARD. GASPARRI, *a Secretis Status.*

EPISTOLA

AD R. P. SILVIUM A S. BERNARDO, SODALIUM PASSIONISTARUM PRAEPOSITUM GENERALEM, ALTERO EXEUNTE SAECULO A SODALITATE CONDITA.

Dilecte fili, salutem et apostolicam benedictionem. — Optimo sane consilio, datis ad universos sodales tuos litteris, sacras tu supplicationes indixisti ob memoriam iterum saecularem sodalitatis conditae solemni ritu celebrandam; nimirum ut et beneficia recolentes, a Deo in vos usque adhuc profecta, debitas ei grates persolveretis, et maiorum vestrorum laudes sancteque gesta recordantes, ad eorum imitationem, tamquam renovatis animis, niteremini. Etenim divinae bonitatis praeclara exstiterunt

erga istum Ordinem, maxime sub initium, documenta, cum Dominus Iesus, non semel Castellatii cellulam invisens, ubi parens et legifer vester sese abdiderat, mentem animumque eius singulari sui cognitione et amore ad mysterium Crucis praedicandum conformavit, cumque beatissima Iesu Mater, cui quidem nihil tam est cordi, quam Filium suum pro nobis Crucem passum a nobis diligi, Paulo, ad vestram similitudinem atrata, humanissime se conspiciendam dedit, aperte ostendens ipsum eiusque alumnos in peculiarium clientum loco se habere. Hoc auspice et hac patrona, sodalitas, mirum non est, si brevi, maturitatem suam adepta, eorum coepit sodalium copia florere qui bonum Christi odorem longe lateque diffunderent. Luce clarior est in omni virtutum genere praestantia vestri conditoris: cui verissime dixeris Pauli nomen adhaesisse, cum is in Iesu Crucifixo vel adamando vel praedicando illi Gentium Apostolo vix aut omnino non cessisse videatur. Praeterea qui Passionis institutum primi professi sunt, non ii se sanctissimo magistro indignos praestiterunt, quin imo complures ex iis, tum innocentissimae vitae exemplo tum apostolatus ardore, innumerabiles Christo animas lucratos accepimus. Eminet in hoc numero venerabilis ille Vincentius Maria Strambi, quem ipse vestrae disciplinae auctor tanti fecit, ut eum potissimum voluerit sibi adesse morienti, quique primariis in Sodalitate muneribus sancte perfunctus, sacras postea infulas magnis virtutibus illustravit. Quae sanctimoniae laus cum deinceps in sodalibus a Passione profecto non desiderata sit, nemo ignorat quam insignis ea et splendida fuerit, ut alios omittamus, in venerabili Dominico a Matre Dei, cuius praesertim studio constantiaque mirabili factum est, ut oriretur is, qui feliciter perseverat, motus Anglorum ad Ecclesiae matris male desertae sinum redeuntium. Recentior autem ac paene huius temporis est vester ille christianae perfectionis flosculus, qui mox in albo sanctorum adscribendus est, Gabriel a Virgine Perdolente, ex cuius incremento honoris propria quaedam causa nascitur Ordini vestro gloriandi. Hunc enim scimus ad fastigium sanctitatis non alia via, quam regularis disciplinae observantia pervenisse, ut appareat absolutissimam virtutum scholam in isto, quo utimini, vitae instituto vobis patere. - Iam id ipsum est argumento vigere etiamnum apud vos *spiritum bonum* a legifero patre vobis traditum: quod Nos equidem valde gratulamur. Sed hanc pulcherrimam haereditatem ut hodie integram conservetis, quanta vobis vigilantia quantaque contentione animi opus est. Inimicissima, siqua unquam, humilitati poenitentiaeque christianae, in quibus praecipue vestra vivendi ratio consistit, haec sunt tempora; superbia enim vitae et inexplebilis voluptatum sitis usque quaque domi-

natur adeo ut, tamquam corrupto eo, qui circumfusus est aër, difficile sit vel religiosis cordibus nihil de huius pestilentiae contagione concipere. Accessit postremo ad mores amplius labefactandos immane bellum, cuius necessitas non paucos e sacris claustris extraxit in aciem, periculisque omne genus eorum virtutem obiecit. - Vos igitur, de communi non minus quam de vestra salute solliciti, omnem dabitis operam, ut ad amorem Crucis Christi et ipsi magis magisque renovemini, et alios etiam, voce exemploque vitae, quam plurimos possitis, excitetis. Ad utramque rem autem plurimum profutura arbitramur ista, quae apparatis, sacra solemnia: quorum Nos de sanctae Ecclesiae thesauro, Nobis divinitus commisso, fructum sumus et dignitatem libentissime aucturi. Itaque pro Apostolica potestate damus, ut, ubicumque apud vos, vertente anno, ob huius fauste facti commemorationem, publica aliqua supplicatio fiat, quisquis vestras vestrarumque monialium sacras aedes inviserit, *plenariam* peccatorum suorum veniam, usitatis condicionibus, a Deo impetret. Item domorum vestrarum praepositis facultatem facimus, cuilibet sacrorum antistiti vel sacerdoti delegandam si velint, Papalis benedictionis ea ipsa die populo tribuendae. Divinorum vero auspicem munerum, quae Nos ex animo vobis precamur uberrima, eamdemque paternae Nostrae benevolentiae testem, tibi, dilecte fili, omnibusque sodalibus et monialibus a Passione apostolicam benedictionem amantissime impertimus.

Datum Romae apud sanctum Petrum, die XI mensis aprilis MCMXX, Pontificatus Nostri anno sexto.

BENEDICTUS PP. XV

ACTA SS. CONGREGATIONUM

SUPREMA SACRA CONGREGATIO S. OFFICII

I

DECRETUM

CIRCA AUTHENTIAM MOSAICAM PENTATEUCI

Quaesitum est ab hac Suprema Congregatione Sancti Officii: « Utrum « doctrina circa authentiam mosaicam Pentateuci, nuper exposita in « opere: *Dictionnaire apologétique de la foi catholique,* an. 1919, fasc. XV, « sub titulo: *Moïse et Josué;* nec non in *Revue du Clergé français,* XCIX « (1° sept. 1919), pag. 321-343, sub titulo: *Moïse et le Pentateuque,* tuto « tradi possit ».

Et in generali consessu habito feria IV, die 21 aprilis 1920, Emi ac Rmi Domini Cardinales in rebus fidei et morum Inquisitores Generales, praehabito DD. Consultorum voto, respondendum decreverunt: *Negative.*

Insequenti vero feria V, die 22 eiusdem mensis et anni, Sanctissimus D. N. Benedictus divina Providentia Papa XV, in solita audientia R. P. D. Assessori S. Officii impertita, relatam Sibi Emorum et Rmorum Patrum resolutionem approbavit, confirmavit et evulgandam praecepit.

Datum Romae, ex aedibus S. Officii, die 23 aprilis 1920.

A. Castellano, *S. C. S. Off. Notarius.*

II

DECRETUM

DAMNANTUR OPERA OMNIA AUCTORIS VULGO « GUIDO DA VERONA »

Feria IV, die 21 aprilis 1920

In generali consessu Supremae S. Congregationis S. Officii Emi ac Rmi Domini Cardinales fidei et moribus tutandis praepositi proscripserunt, damnaverunt atque in Indicem librorum prohibitorum inserenda mandarunt

auctoris vulgo *Guido da Verona* opera omnia.

Et insequenti feria v, die 22 eiusdem mensis et anni, Sanctissimus D. N. Benedictus divina Providentia Papa XV, in solita audientia R. P. D. Assessori S. Officii impertita, relatam sibi Emorum Patrum resolutionem approbavit, confirmavit et publicandam iussit.

Datum Romae, ex aedibus S. Officii, die 23 aprilis 1920.

A. Castellano, *S. C. S. Off. Notarius.*

SACRA CONGREGATIO CONSISTORIALIS

I

DECRETUM

DE DISCIPLINARI ORDINE A CAPITULO ET CLERO BASILICAE S. NICOLAI BARENSIS SERVANDO.

Il S. Padre Benedetto XV, nella sua sollecitudine pel bene delle anime e pel decoro delle sacre funzioni nella casa di Dio, tutto ben ponderato, ed avuto il voto degli Emi Cardinali della S. Congregazione Concistoriale, ha creduto opportuno, per ora e fino a nuova disposizione, di avocare immediatamente a sè, e col presente decreto avoca nel modo predetto a sè, la giurisdizione ordinaria sulla basilica di S. Nicola di Bari e sul clero alla medesima ascritto.

In forza di che:

1. La detta basilica sarà immediatamente soggetta alla Santa Sede e sarà esente dalla visita e dalla giurisdizione dell'Ordinario locale, per tutto ciò che riguarda l'interno ordinamento per il servizio del culto e per la sua amministrazione temporale.

2. Il Gran Priore godrà dell'esenzione non solo locale nella sua dimora nell'ambito della basilica, ma anche personale, come godono i superiori regolari dall'Ordinario diocesano.

3. Il resto del clero godrà della esenzione locale, se e fino che dimora nell'ambito della basilica: fuori di essa sarà soggetto all'Ordinario diocesano locale per tutto ciò che riguarda la disciplina ecclesiastica; così che se alcuno per qualche colpa venisse ad esser colpito

di qualche pena, il Gran Priore, debitamente avvertito, dovrà entro la Basilica osservarne e farne osservare le disposizioni, fino a che detta pena non sia stata nei debiti modi di diritto revocata annullata od espiata.

4. Il Gran Priore avrà la cura delle anime col diritto dell'amministrazione dei sacramenti, eccetto il matrimonio, entro l'ambito della basilica per tutti gli addetti al santuario, che abitualmente abitano nei locali annessi, siano essi ecclesiastici o secolari, e pei loro ospiti, con diritto anche dei funerali, se ivi decedessero.

Sono esclusi da questo privilegio gli inquilini degli appartamenti che, sebbene uniti alla basilica, fossero affittati ad estranei non inservienti alla basilica.

Come avente cura d'anime il Gran Priore dovrà tenere i libri parrocchiali, eccetto che pel matrimonio: e pel matrimonio, se accada fra gl'inservienti della basilica, gli atti dovranno compiersi dal parroco della sposa, o da quello della Cattedrale di Bari.

5. Il Gran Priore potrà autorizzare a confessare ed a predicare nella sua chiesa, quelli che abbiano già ricevuto la pagella di confessori e di predicatori dall'Ordinario di Bari, in conformità al diritto comune ed alle recenti disposizioni generali.

Si esorta pertanto il clero addetto alla basilica a munirsi di dette facoltà, facendo gli esami prescritti. E si raccomanda al Gran Priore di introdurre nella basilica la spiegazione domenicale del Vangelo, le predicazioni dell'Avvento, della Quaresima ed altre di comune uso nella Chiesa, e di stabilire confessori fissi, preferendo in tali ministeri il clero di detta basilica, quando ne sia debitamente approvato.

6. In occasione di pellegrinaggi, o di gran concorso di fedeli nel tempio, il Gran Priore potrà, *ad modum actus* e per quell'occasione, autorizzare alle confessioni i sacerdoti estranei, che si presentassero con la pagella di confessori del proprio Ordinario.

7. Ai sacerdoti della sua basilica potrà dare le testimoniali *de vita et moribus,* ed anche le *discessoriali,* onde possano essere ammessi a celebrare altrove.

8. Venendo nominato alcuno canonico o cappellano di S. Nicola, prima di ascriverlo alla chiesa e dargli l'istituzione nel beneficio, il Gran Priore dovrà chiedere le testimoniali del suo Ordinario e regolarsi in conformità delle medesime secondo il disposto dei Sacri Canoni.

E se il nominato sia non diocesano di Bari, il Gran Priore, ricevute le testimoniali di cui sopra, dovrà renderne consapevole l'Ordinario di Bari.

9. Il Gran Priore potrà disporre e prescrivere quanto, in conformità ai sacri Canoni, è necessario od opportuno per l'ordine del servizio divino ed il tempo delle sacre funzioni nella basilica, e per la disciplina del clero alla medesima addetto. Ed egualmente nell'ambito della basilica e per le mancanze più lievi potrà infliggere proporzionate pene; anzi, se fosse necessario, potrà anche sospendere *a divinis*, sia per ragione di censura contro i contumaci, sia per ragione di pena; ma *ad breve tempus;* e in ambo i casi avvertirà tanto l'Ordinario di Bari, quanto la S. Congregazione Concistoriale. Per le mancanze più gravi dovrà deferire la cosa alla Santa Sede.

10. Il Gran Priore ordinerà al Capitolo di redigere entro sei mesi i suoi statuti pel servizio corale e per l'ordine delle sacre funzioni, in conformità alle nuove disposizioni del diritto, che egli approverà con la sua autorità, dopo avere ottenuto il *nulla osta* dalla Santa Sede.

11. Tenendosi il sinodo diocesano, il Gran Priore col suo clero dovranno prendervi parte.

12. Per il *Memento,* le Collette solite a recitarsi nella Messa e nelle sacre funzioni, per le novene ed altre pubbliche preghiere indette per tutta la diocesi di Bari, il Gran Priore ed il Capitolo di S. Nicola, debitamente avvertiti, non mancheranno di uniformarsi al prescritto comune.

13. Dovrà il Capitolo intervenire alle processioni pubbliche generali, prendendo il primo posto dopo il Capitolo Cattedrale. Il Gran Priore però, tanto *sede plena* quanto *sede vacante*, potrà dispensarsi dall'intervento.

14. Gli olî santi dovranno dal Gran Priore e dal Capitolo di S. Nicola esser presi dalla Cattedrale, anche durante la Sede Arcivescovile vacante.

15. Il Gran Priore dovrà ogni quinquennio, computando dal 1921, fare la visita pastorale della sua chiesa e del suo clero e darne rapporto alla S. Congregazione Concistoriale, salvo il diritto della Santa Sede di inviare un suo delegato per la visita medesima.

16. Il Gran Priore curerà che nella basilica si faccia il catechismo pei suoi dipendenti; e, previo consenso con l'Arcivescovo, potrà accettarvi anche gli estranei ed ammettere i fanciulli alla prima Comunione.

Roma, nella festa di S. Nicola di Bari, 6 dicembre 1919.

✠ C. Card. De Lai, Vescovo di Sabina, *Segretario.*

L. ✠ S.

† V. Sardi, Arciv. tit. di Cesarea, *Assessore.*

II

CORRIENTENSIS

DIFFAMATIONIS

In causa, quam Sac. Leonardus Ayala contra Episcopum Corrientensem instituit, et de qua, ut Iudex a Sancta Sede delegatus, vidit ac die 10 decembris 1917 sententiam primi gradus tulit R. P. D. Abel Bazan, Episcopus Paranensis, Sanctissimus Dominus Noster Benedictus Pp. XV, appellante Episcopo Corrientensi, utpote a memorata sententia gravato, deputavit ad videndum et ad definitivam sententiam in gradu appellationis ferendam peculiarem coetum seu Commissionem Cardinalium Sacrae Congregationis Consistorialis, nimirum C. De Lai, B. Pompilj, R. Merry del Val, P. Gasparri, C. Bisleti. Qui, die 26 martii 1920, in Aedibus Vaticanis legitime, prouti de more, congregati, ad dubium: *An sententia primi gradus, de qua quaestio, sustineatur,* visis universis processualibus actibus, prae oculis habitis defensionalibus scriptis a RR. DD. Americo Bevilacqua, archiepiscopo titulari Scythopolitano, et Francisco Solieri, S. R. Rotae Auditore, priore qua defensore Sac. Ayala, altero qua defensore Episcopi Corrientensis, invocato divino Nomine et omnibus mature perpensis, unanimi voto hanc definitivam sententiam tulerunt: *Sententiam primi gradus nulla ex parte sustineri.*

Sanctissimus Dominus Noster autem in audientia eiusdem diei, infrascripto Cardinali concessa, sententiam Commissionis Emorum Patrum ratam habuit et confirmavit.

Datum Romae, ex aedibus Sacrae Congregationis Consistorialis, die 26 aprilis 1920.

✠ C. Card. De Lai, Ep. Sabinen., *Secretarius.*

L. ✠ S.

† V. Sardi, Archiep. Caesarien., *Adsessor.*

III

DESIGNATIO ORDINARIORUM PRO APPELLATIONE IUXTA CAN. 1594, § 2

Iuxta can. 1594, § 2, *Codicis Iuris Canonici* pro appellatione:

Rmus Archiep. Bononiensis designavit Ordinarium Ferrariensem;
» » Rheginensis, Ordinarium Hieracensem;
» » Rhedonensis, Ordinarium Venetensem;

Rmus Archiep. S. Iacobi de Cile, Ordinarium de Serena;
» » Salernitanus, Ordinarium Amalphitanum;
» » Firmanus, Ordinarium Asculanum in Piceno;
» » Beneventanus, Ordinarium S. Agathae Gothorum;
» » Mechliniensis, Ordinarium Gandavensem;
» » Rhemensis, Ordinarium Suessionensem;
» » Pragensis, Ordinarium Olomucensem;
» » Bostoniensis, Ordinarium Neo-Eboracensem;
» » de Linares, Ordinarium Mexicanum;
» » Bracharensis, Ordinarium Portugallensem.

Quas designationes Ssmus D. N. Benedictus Pp. XV approbare dignatus est.

Romae, ex aedibus S. Congregationis Consistorialis, die 12 aprilis 1920.

SACRA CONGREGATIO CONCILII

VERONEN. ET ALIARUM
IN DITIONE VENETA
IURISPATRONATUS POPULARIS

14 februarii 1920

SPECIES FACTI. - In ditione Veneta complures sunt paroeciae iurispatronatus laicalis, seu potius praesentationis popularis, quum omnes familiae, quaeque per suum *caput* repraesentatae, illud exerceant celebratis comitiis ad suffragium ferendum; ex antiqua tamen consuetudine in eadem ditione prouti in plurimis Austriae et Germaniae regionibus inolita, legibusque civilibus recepta (cf. v. gr. *Regolamento 15 maggio 1804; circolare 13 maggio 1818,* apud Saredo, *Cod. eccles. del regno d'Italia,* III, p. 1167), etiam paroeciae iurispatronatus laicalis, absque ulla exceptione, sive regium, sive populare, sive privatum illud ius sit, subiiciuntur legi concursus (cf. etiam *Concordien.,* 18 iun. 1916; *A. A. S.,* VIII, 271), ita quidem ut in casu iurispatronatus popularis, habito prius auctoritate Ordinarii loci experimento, omnium nomina qui idonei renunciantur, proponantur in comitiis postea celebrandis, ut ex his per suffragia seligatur cui ab Ordinario danda sit institutio.

Promulgato nuper *Codice Iuris Canonici,* in quo, can. 1452 de his electionibus ita cavetur: « Electiones ac praesentationes populares, sicubi

« vigent, tolerari *tantum* possunt si populus clericum seligat inter *tres* ab « Ordinarii loci *designatos* », ansam nonnulli sumpserunt ad effugiendam concursus subeundi obligationem; praetendentes Episcoporum deinceps esse absque praevio concursu *ternam* - ut aiunt - popularibus suffragiis proponere, et, postea, electum examini subiicere ut de ipsius idoneitate constaret. Nova haec quae proponebatur agendi ratio a fere omnibus Venetis Ordinariis reiicienda visa est; nonnullis tamen arrisit, hac praesertim de causa, quia incommodum levare videbatur facile exoriturum si ex concursu nonnisi *unus* idoneus renunciaretur. Hoc enim in casu, sane non infrequenter accidebat renunciatum in comitiis maiore ex numero suffragiorum reiici; quo pacto difficilior evadebat vacantis paroeciae provisio, quum novus concursus indicendus esset, novique expectandi concurrentes, quorum nomina in novis comitiis proponerentur. Et quum huiuscemodi casus iam semel iterumque in Veronen. et Utinen. dioecesibus contigisset, ubi, nolentibus ceteris clericis concursus obligationem subire, nonnisi unus fuit utrimque oppositor, in comitiis reiectus, Emus Cardinalis Patriarcha Venetiarum aliique Ordinarii rei consulendum duxere, proposito huic S. Congregationi dubio: « An sustineri « possit inolita praxis providendi paroeciis iurispatronatus in casu ».

Animadversiones. - Plane notissimum et evidens est in cunctis Codicis canonibus qui de iure patronatus agunt, alienum prorsus ab hoc instituto animum Legislatorem manifestasse; hic enim dum in posterum quodlibet ius patronatus quocumque titulo constitui vetuit (can. 1450), dum immo et in praesenti constitutorum resolutionem impense sollicitavit, saltem quoad praesentandi ius (can. 1451), solummodo necessitati graves perturbationes devitandi, ac non laedendi iura iam quaesita, in hoc instituto adhuc ferendo et tolerando cessisse videtur, quin tamen abstineret a plurimis cautionibus et restrictionibus sanciendis, ut, quo melius fieri posset, quodlibet detrimentum libertatis Ecclesiae praecaveretur. Quamobrem nihil in iure certius hodie apparet, quam, in tota hac re de iurepatronatus, strictissimam interpretationem esse faciendam, eamque amplectendam in singulis dubiis rationem, quae magis libertati Ecclesiae et animarum saluti consulit.

At vero, in casu, interpretatio quae solveret ius patronatus populare a necessitate praevii habendi concursus, sicubi haec necessitas vigeat, esset profecto *ampliativa* iuris patronatus ipsius prouti in praesenti est: ideoque a priori reiicienda apparet. Consideratio autem vel solius can. 1452 idipsum suadet: manifestum enim est eodem canone temperatum et coarctatum fuisse ius patronatus populare, ut antea

vigebat: nam in iurepatronatus laicali, in arbitrio est patroni *quem velit* praesentare, dummodo iure communi aut particulari non impeditum (Wernz, *Ius decret.*, II, 827, IV); quae norma, quum hucusque vigeret etiam in iurepatronatus populari, incommodis innumeris occasionem praebebat, propter effrenatam libertatem populi, cuius « quot capita tot sunt sententiae », suffragium dandi cui clerico quisque vellet. Hinc merito, in his rerum adiunctis, haec coarctatio inducta est, ut nonnisi inter *tres ab Ordinario designatos* optio daretur eligendi: quae intentio *restrictiva* ceteroquin apertissima est vel ex verbis exclusivis in canone occurrentibus: *Sicubi vigeant tolerari tantum possunt si*, etc., quae omnem *contrariam* consuetudinem, in iis quae descripsimus rerum adiunctis, plane excludunt ac reprobant. Verum ubi coarctatio huiuscemodi iam locum obtinuerat, ut in casu, per necessitatem seligendi inter eos tantum qui ex praevio concursu renunciarentur, quae immo coarctatio *gravior* proculdubio apparet ea quae canone statuitur, illa est retinenda, quia talis consuetudo, per quam finis lege intentus pariter immo certius obtinetur, potius legi consentanea quam contraria censenda est. Designatio videlicet candidatorum qui suffragiis proponendi sint, dicitur facienda ab Ordinario, pro suo arbitrio, *ubi desit*, non vero ubi, absque ministerio Ordinarii, *vi concursus* iam facta adsit. Nec refert in can. 1452 nullam mentionem fieri concursus: primum, quia canon iste agit de *beneficiis* in genere, non de solis paroeciis; secundo, quia Codex prospicit universo orbi catholico, lex autem concursus *pro paroeciis* non viget nisi in nonnullis regionibus (cf. can. 459, § 4): quamobrem nulla necessitas erat recolendi in canone concursus legem.

Ceterum hic quoque canon concordari debet cum explicito praescripto can. 1462 edicentis: « Si ecclesiae vel beneficio provideri debet « per concursum, patronus, *etiam laicus*, non potest praesentare nisi « clericum legitime ex concursu probatum »: nulla enim fit in hoc canone distinctio patroni laicalis, sive is rex, sive populus, sive privatus homo sit. Quamobrem, si ex rigore iuris procedere velimus, atque canoni 1452 uti *generi*, aptare can. 1462 uti *specificam* differentiam, dicendum tandem esset « electiones et praesentationes ad beneficia *quibus provideri debet* « *per concursum*, sicubi vigent, tolerari tantum posse si populus cleri- « cum seligat inter tres *ex concursu probatis* ab Ordinario loci desi- « gnatos », quo pacto restrictio iurispatronatus popularis gravior etiam in casu evaderet, atque ea quae in praesenti viget. Sed ambigendum videtur utrum id in bonum animarum quod celeriorem postulat provisionis expeditionem, cederet, cui vel praesens praxis, ut in facti specie enarratur, quamdam difficultatem parat. Consultius apparet et Legisla-

toris menti magis consentaneum utrumque Codicis praescriptum separatim considerare, nec praescriptum can. 1452 urgere, ubi, prouti in casu, finis lege intentus satis obtinetur sola observantia can. 1462.

Demum, quidquid de canonis 1452 in casu vi et potestate foret edicendum, res considerari quoque potest sub mero aspectu consuetudinis, seu legis particularis, Codici tamen non contrariae, uti vidimus, ad normam can. 30: haberi in casu consuetudinem ultra centenariam manifestissimum est, sive ex concordi Episcoporum testimonio, sive ex allatis documentis; leges potestatis civilis desuper latae a. 1804 et 1818, quibus inolitus iamdudum mos supponitur, rei saltem testimonium suppeditant. Hanc vero consuetudinem in casu vim legis habuisse, ad effectum definite imponendi concursum, liquet, sive ex doctorum sententiis (De Angelis, in tit. *De consuet.*, n. 12; Gennari, apud *Monit. Eccl.*, III, I, p. 103; Sebastianelli, *Praelectiones*, tom. I, pag. 48) sive ex natura rei, cum agatur de consuetudine vergente in bonum Ecclesiae, quae propterea ab ipsa Apostolica Sede commendata nonnumquam et insinuata fuit (cf. v. g. Litt. Secret. Status ad Archiepiscopum Friburgen. 30 sept. 1859 in *Raccolta di Concordati*, pag. 908 sq.). Nihil igitur prohibere videtur, multoque minus Codex, quominus ea consuetudo retineatur; nec ad rem necessarium est confugere ad ea quae ulterius Ordinarii testantur: « disturbare un tale possesso immemorabile sarebbe lo stesso che met- « tere a soqquadro ogni cosa e dare occasione a lotte non sempre di « semplici parole »; quae ratio a lege admittitur (cfr. can. 5) etiam ad ferendas consuetudines Codici *contrarias*, qui casus noster non est.

Concludendum itaque videtur nihil innovandum in casu, legemque concursus ad normam can. 1452 esse urgendam quoad *omnes* qui beneficia paroecialia de quibus agitur, assequi velint; qua posita obligatione, incommodum in factispecie enunciatum suapte evanescet, aut certe, quin nova edita lege ingravescat, imminuetur.

Quare, etc.

Resolutio. - In plenario conventu habito die 14 februarii 1920 in Palatio Apostolico Vaticano Emi Patres S. Congregationis Concilii proposito dubio respondendum censuere:

Affirmative.

Quam resolutionem, referente infrascripto S. Congregationis Secretario, in Audientia subsequentis diei, Ssmus Dñus Noster Benedictus Div. Prov. Pp. XV approbare et confirmare dignatus est.

I. Mori, *Secretarius.*

SACRA CONGREGATIO DE RELIGIOSIS

SSmus Dñus Noster Benedictus PP. XV, S. Congregationis de Religiosis decretis, harum, quae sequuntur, religiosarum Congregationum *Constitutiones definitive approbavit,* scilicet:

28 februarii 1920. — Instituti Sororum Tertii Ordinis Servorum Beatae Mariae Virginis, quas vocant *Mantellatas,* cuius domus princeps Pistoriae sita est

— Instituti Filiarum a Sacratissimis Cordibus Iesu et Mariae Ianuensium, vulgo *Ravasco* nuncupati, cuius domus princeps Ianuae sita est.

— Instituti Sororum, quae vulgo appellantur *Figlie povere di San Giuseppe Calasanzio,* cuius domus princeps in civitate Florentina sita est.

— Instituti Sororum a S. Ioseph, Beatae Mariae Virginis Sponso, vulgo *Suore Giuseppine del Messico,* nuncupati, cuius domus princeps Mexicopoli sita est.

SACRA CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE

NOMINATIONES

Brevibus Apostolicis nominati sunt:

5 martii 1920. — Vicarius apostolicus de Mendez ac Gualaquiza in Republica Aequatoriana R. D. Dominicus Comin, e Societate sancti Francisci Salesii.

— *Vicarius apostolicus de Kamsu Septentrionali in Sinis* R. D. Godefridus Frederix, e Congregatione Cordis Immaculati Beatae Mariae Virginis de Scheut.

SACRA CONGREGATIO RITUUM

I

VICARIATUS APOSTOLICI UGANDEN.

BEATIFICATIONIS SEU DECLARATIONIS MARTYRII VENERABILIUM SERVORUM DEI CAROLI LWANGA, MATHIAE MURUMBA ET SOCIORUM VULGO « DE UGANDA ».

SUPER DUBIO

An, stante approbatione martyrii et causae martyrii, nec non dispensatione a signis seu miraculis, tuto procedi possit ad solemnem praefatorum Venerabilium Servorum Dei Beatificationem?

Sancta mater Ecclesia, quae felicem suum tunc sortita fuit natalem, quum, cruci affixus, divinus moriebatur eius Conditor, suumque infiniti pretii, pro redemptione mundi, effundebat sanguinem, aequum iustumque profecto erat, ut, nonnisi medias inter persecutiones et adversitates, et ipsa adolesceret, magisque dilataret in dies *locum tentorii sui et pelles tabernaculorum suorum extenderet* (Is., LIV, 12) ita nempe, ut in ipsis, quae eidem Ecclesiae, vix e Christi latere egressae, perferenda iugiter constanterque forent, dimicationibus, certaminibus, contradictionibus et simultatibus, crescendi et augendi idoneas illa inveniret causas, insignes sibi pararet victorias, novosque in omne tempus ageret triumphos, quemadmodum qui, tam diuturno tamque vario saeculorum cursu, secuti sunt, mirifice comprobarunt eventus, et vere non minus quam venuste a sancto Hilario scripto est traditum; videlicet: « Hoc Ecclesiae proprium est, ut « tunc vincat, cum laeditur; tunc intelligat, cum arguitur; tunc obti- « neat, cum deseritur: dum vexatur, floret; dum opprimitur, crescit; « dum contemnitur, proficit: tunc stat, cum superari videtur » (*De Trinit.*, lib. IV).

Non absimilem idcirco exspectare sibi poterat sortem ea praeclara soboles, cui, excussa prius superstitionis caligine, alendae erudiendaeque fidei pabulo operam suam sedulam industriamque impendere coeperant strenueque perseverabant Missionarii benemerentissimi, *Patrum Alborum* nomine pernoti, vixdum apostolico zelo incensi, in eam penitiorem Africae regionis penetrarunt partem, quam *Ugandam* dicunt.

Nam, dum in praefato aggrediendo persequendoque opere, quo, religioni simul et reipublicae salubrius et fructuosius, esse excogitarique

nullum potest, fautorem potius sibi experti initio fuerant ipsum Ugandae regem, brevi tamen in regis animo mira facta fuit mutatio. Qua de causa id acciderit, satis superque ille ostendit, quum adeo immani teterrimoque duos et viginti Dei Famulos damnavit supplicio; et manifestius quoque patuit, quum supplicium istud veras propriasque complecti et prae se ferre christiani martyrii notas, iuridice constitit, et apostolicum agnovit sancivitque non ita pridem evulgatum Decretum.

Itaque, quum de christiano agatur veri nominis martyrio, quod ecclesiastico solemnique vindicatum fuit iudicio, longe aliud atque proposuerat sibi, reapse assequutus fuit tyrannus. Iterare namque iuvat celebrata illa sancti Hieronymi verba: « Quum quis viderit tanta « perseveratia stare martyres atque torqueri et in suis cruciatibus « gloriari, subit tacita cogitatio, quod, nisi verum esset Evangelium, « numquam sanguine defenderetur. Neque enim delicata et divitiis stu- « dens confessio est, sed in carceribus, in plagis, in persecutionibus, in « nuditate, in siti. Hic triumphus est Dei, Apostolorumque victoria » (*Epist. 120 ad Hedibiam.*, cap. X). Huc procul dubio spectavit Ugandae Vicarius Apostolicus, quum litteras suas, quibus inquisitionem super Famulorum Dei martyrio,. apostolica auctoritate conditam, Romam transmisit, auspicatissimis hisce concludebat verbis: « Causa beatifica- « tionis horum Servorum Dei quum ea sit, quae incremento catholicae « religionis in Uganda et alibi summopere prodesse queat, rogare audeo, « ut quam citissime dies albescat, qua cultus decerni possit his Dei « Servis Ugandensibus. Nam universae Ugandae et regionum finitimarum « Christicolae sciunt hunc in Uganda processum absolutum fuisse et « totam rem a Sancta Sede Apostolica pendere: et, oculis in hanc defixis, « manibusque in caelum extensis, toto corde a Deo, ut adesse festinent « tempora tam iucunda exorant, ut et ipsis, dum supra altaria proprios « concives adspicient, viribus novis atque magnis susceptis, dicere liceat: « Si isti et illi, cur non et nos? ».

Ita, quae quotque lectissimae causae huius essent merita, cunctis innotuit; in generalibus proinde sacri huius Ordinis comitiis, quae, die vigesima tertia superioris mensis martii, coram Sanctissimo Domino nostro Benedicto Papa XV celebrata sunt, proposito per Reverendissimum Cardinalem Vincentium Vannutelli, causae Relatorem, Dubio: - *An, stante approbatione martyrii et causae martyrii, nec non dispensatione a signis seu miraculis, tuto procedi possit ad solemnem venerabilium Servorum Dei Caroli Lwanga, Mathiae Murumba et Sociorum Beatificationem?* - una eademque tum Reverendissimorum Cardinalium tum Patrum Consultorum haec unanimis suffragatio fuit; nimirum:

tuto procedi posse. Quamvis vero Sanctissimus Dominus noster in eamdem prolixo animo descenderit sententiam, noluit tamen tantae utilitatis tantaeque expetitae laetitiae causam supremo Suo decretorio absolvere iudicio, sed, ceu de more, hoc Sibi prorogandum duxit, maioris caelestis luminis gratiam interim imploraturus. Hodierna vero die Dominica in Albis, devotissime oblata propitiationis Hostia, accitisque Reverendissimis Cardinalibus Antonio Vico, Episcopo Portuensi et S. Rufinae, sacrae rituum Congregationi Praefecto, et Vincentio Vannutelli, Episcopo Ostiensi et Praenestino, Sacri Collegii Decano causaeque Relatore, una cum R. P. Angelo Mariani, Fidei Promotore generali, meque insimul infrascripto Secretario, eisdem adstantibus, solemniter edixit: *Tuto procedi posse ad solemnem venerabilium Servorum Dei Caroli Lwanga, Mathiae Murumba et Sociorum Beatificationem.*

Hoc autem Decretum in vulgus edi, in Acta sacrorum rituum Congregationis inseri, litterasque apostolicas in forma Brevis de Beatificationis solemnibus, ubi primum licuerit, in Basilica Vaticana celebrandis, expediri iussit, tertio idus aprilis anno MCMXX.

✠ A. Card. Vico, Ep. Portuen. et S. Rufinae,
S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

Alexander Verde, *Secretarius.*

II

BOBIEN. seu PLACENTINA et IANUEN.

BEATIFICATIONIS ET CANONIZATIONIS VEN. SERVI DEI ANTONII MARIAE GIANELLI, EPISCOPI BOBIENSIS, FUNDATORIS CONGREGATIONIS RELIGIOSARUM SORORUM FILIARUM MARIAE SS.MAE AB HORTO NUNCUPATARUM.

Super dubio

An constet de virtutibus theologalibus, Fide, Spe et Caritate in Deum et proximum, nec non de cardinalibus, Prudentia, Iustitia, Fortitudine ac Temperantia earumque adnexis, in gradu heroico, in casu et ad effectum, de quo agitur?

Si quando contingat, ut difficilis solutio evadat controversiae cuiusdam, in eaque idcirco definienda discrepent iudicia hominum, usu id venire duplici potissimum ex capite norunt expertique sunt omnes, qui vel agunt causas vel ius dicunt in foro: aut enim obscura est, com-

plexa et ambagibus circumvoluta iuris quaestio, aut, ut ponitur, certum non est factum, super quod controversia cadit.

Iamvero, non facta, neque factorum iusta, legitima et recta cognitio atque interpretatio hanc, quae de heroicis virtutibus est, satis superque iustoque longius divexarunt causam, sed quaedam potius circa heroicitatem propositae propugnataeque opiniones causae ipsi pararunt moras eamque in grave admodum adducere discrimen fuerant minitatae.

Verumtamen, in eo praesertim, quod Congregationem coram Ssmo proxime antecessit, certamine, fusa, docta aptaque Defensione, opportuno etiam additionali Summario communita, ostendere et suadere pro viribus connisi sunt actores, istiusmodi opiniones admitti et sustineri non posse. Revera, quum quis diligenter quaerit, quid sit, in quo christianarum virtutum gradus ille consistat, quem *heroicum* appellant, nisi naniter ille velit in aëre vago pro libito spatiari, ab uniformi et immutabili idearum regione descendat oportet, ut medios inter homines se collocet, eosque in humanis agentes inspiciat, iuxta cuiusque conditionem et vitae institutum, neque seiunctim a peculiaribus temporum, locorum ac personarum adiunctis, quibus in mediis eisdem hominibus degere contigit atque operari. Hisce quippe positis, a rei veritate discedere dicendi sunt, qui vagam quamdam, abstractam atque indefinitam sibi quum effinxerint heroicitatis ideam, hanc eamdem cunctis Servis Dei aeque convenire posse ac debere arbitrarentur; hoc enim verum si esset, tunc deleri prius opus fuisset cunctas, quae inter homines existunt, differentias, ipsis a natura, seu a naturae auctore et artifice, omnipotenti et sapientissimo Deo, inditas. Has namque differentias, quin aridas omnino efficeret, pessumdaret ac ferme in nihilum redigeret, fovet immo, erigit et perficit divina gratia, prouti satis notum in theologica disciplina satisque pervulgatum hoc significat effatum: « Gratia non destruit, « sed perficit naturam »; suoque more aurea doctrina docet Angelicus Doctor, quum nitide scribit: « Aptitudo ad virtutem inest nobis a natura, « licet complementum virtutis sit per assuetudinem, vel per aliquam « aliam causam; unde patet quod virtutes perficiunt nos ad prose- « quendum debito modo inclinationes naturales...; et ideo ad quam- « libet inclinationem naturalem ordinatur aliqua virtus specialis » (2ª, 2ae, quaest. 108, art. 2 in corp.). Faciunt huc quoque accommodatissima haec Rosignolii verba, quae ad rem idcirco memorat Benedictus XIV; nimirum: « Quinta industria est, ut eas virtutes potissimum « exerceamus, ad quas vel natura, vel gratia promptiores sumus; eam « enim promptitudinem vel naturae inseruit Deus, vel gratuito donavit « ad hunc finem, ut ipsis virtutibus excellamus.... Quod etiam de virtu-

« tibus cuiusque status et vocationis propriis intelligendum est; eas « enim virtutes colere nos Deus vult, quibus nititur quibusque perfi- « citur munus vocationis, in qua ab Eo constituti sumus » (Apud Benedictum XIV, lib. III. cap. XXI, num. 11). Neque impune praetereundi, quippe sponte menti succurrunt hi celebres divini Aligherii versus: *E se il mondo laggiù ponesse mente - Al fondamento, che natura pone, - Seguendo lui, avria buona la gente* (*Parad.*, VIII, 142-144). Quapropter iure meritoque divina Gratia multiformis esse dicitur eaque comparatur caelesti rori. Nam, sicut iste in varias defluens plantas, varias gemmarum imagines oculis intuentium exhibet, ita varia Sanctorum ingenia et virtutes, quas una Gratia perfecit, aluit, ornavit, diverso quasi colore et lumine distinguuntur, et ipso specierum discrimine maius addunt Ecclesiae decus, quae a rege fatidico praevisa fuit *circumamicta varietatibus*. Quid? Num alter altero sanctior aut deterior; quia non idem utrique ingenium, non eadem utrique ratio agendi? Palam ergo est, ipsum sustolli fundamentum, quod positum est a natura, ipsumque devenustari Ecclesiae decorem eximiamque pulchritudinem, quum quis adduci eo posset, ut autumaret, Sanctos omnes uno eodemque tamquam typo fuisse expressos atque confictos.

Neque in heroicis diiudicandis virtutibus incertum haerere fas est atque ancipitem, multoque minus easdem virtutes heroica qualitate praeditas non agnoscere et fateri, eo quia singularia desint gesta, insolita atque extraordinaria desiderentur facta, quae stupore percellant hominum mentes; idque ut probetur, et clarius et validius, quo fieri potest, probetur, sat erit hanc, dialecticorum ferme ritu, adhibere ratiocinandi formulam. - Ad elicienda facta mirabilia et insolita opus est idonea occasione. Sed idonea haec occasio, ut plurimum, rara, ab hominis arbitrio non pendet: neque persecutiones ex. gr., neque pestes, neque terraemotus excitari pro libito possunt; et vae omnibus, si ita foret; ideoque, si in istiusmodi factis constitueretur sanctitas, necessario sequeretur, sanctitatem ipsam non pendere ab hominis voluntate, quod est absurdum. Exinde valde proclive est intelligere, curnam celebris P. Martinus de Esparza, cuius nomine et auctoritate passim utitur Benedictus XIV, quum scripsisset: « Heroëm esse, qui plerosque alios « homines recte agentes splendore superat et laude virtutis », probe intellexerit, per haec verba illud, in quo heroicae virtutis ratio, seu substantia, sita esset, se non declaravisse; eapropter continenter sic est prosecutus: « Id non sufficere ad omnimodam cognitionem heroicitatis; « quandoquidem eius substantia non tangitur, sed exprimitur proprietas « quaedam accidentalis, ex comparatione ducta ita, ut aliquid absolutum

« praecedere debeat, in quo heroicitas fundetur » (Apud Benedictum XIV, lib. III, cap. XXI, num. 10). Quid autem sit hoc absolutum, in quo fundetur heroicitas, mox inquirere est aggressus, utque facilius assequeretur, a discrimine, quod Martyres inter atque Confessores late intercedit, sumpsit exordium. Scribere sane perrexit: « Heroicitas virtutum « non deprehenditur in sanctis Confessoribus, sicut in Martyribus, ex « uno vel altero opere exteriori valde arduo ac difficili atque mirabili; « quia tale aliquod particulare opus paucis sanctis Confessoribus et « raro occurrisse legitur, et quibus occurrit quique talia peregere, non « inde praecipue aestimantur nec reputantur Heroës sanctitatis » (Ibid.). Haec praefatus quum esset, ad proponendam, quum de sanctis Confessoribus agitur, evangelicam heroicitatem, progressus est consultissimus Auctor, eamque in fideli et continuata praeceptorum custodia una cum exacta eorum omnium, quae proprii muneris sunt, observantia reperit ille ostenditque hac potissimum ratione innixus, quod videlicet eiusmodi agendi ratio « uniformiter ac invariabiliter longo tempore « retenta... praetergreditur humanae naturae sibi relictae conditionem, « variabilem utique et inconstantem multiplici ex capite, maxime vero « propter assiduum passionum assultum sibi invicem adversantium... » (Ibid.). Cunctis veluti cumulum imponere visus est Sanctissimus Dominus noster Benedictus Papa XV, quippe qui in sermone habito, occasione promulgationis Decreti super virtutibus heroicis venerabilis Servi Dei Ioannis Baptistae a Burgundia, aperte professus fuit *che la santità propriamente consiste solo nella conformità al divino volere, espressa in un continuo ed esatto adempimento dei doveri del proprio stato.*

Ita comperta tandem firmiterque praeiacta sincera atque genuina heroicitatis conceptione, non difficile sane fuit eamdem ad venerabilem Dei Famulum Antonium Mariam Gianelli transferre eiusque aptare actionibus atque operibus, maximeque rebus ab eodem, qua sacerdote, qua parocho, qua episcopo gestis, perite industrieque accommodare ita nempe, ut, cunctis denique, quae ex adverso fuerant opposita, factis, sive, prout vere certoque acciderant, explanate et fideliter expositis, eoque ipso congruenter explicatis, sive, sedula efficacique ratiocinatione amotis, utpote constitutam iam probationem nullo pacto infirmare aut perturbare valentibus, viro prudenti deque re gravi iudicaturo perspicere licuerit sibique plane suasum habere, quae paranda et accuranda erat, confectam reapse fuisse et suffragatoribus exhibitam, heroicarum virtutum demonstrationem.

Equidem aspera satis satisque diuturna actoribus sustinenda fuit concertatio, ast strenue invicteque adlaborantibus, beneque adiuvante

Deo, ipsis obtigit auspicato, ut superiores e contentione discederent eamque cum victoria concluderent; antepraeparatoriae siquidem Congregationi, quae undecim abhinc annis est habita, non una aut altera, sed tres, praeter morem, praeparatoriae successerunt Congregationes, eisque peroptatum imposuit finem Congregatio generalis, quae, die vigesima tertia nuper elapsi mensis martii, coram Sanctissimo Domino nostro coacta fuit, in eaque a Reverendissimo Cardinali Caietano Bisleti, causae Relatore, sequens ad discutiendum propositum est Dubium: *An constet de virtutibus theologalibus, Fide, Spe et Caritate in Deum et proximum, nec non de cardinalibus, Prudentia, Iustitia, Fortitudine et Temperantia earumque adnexis venerabilis Servi Dei Antonii Mariae Gianelli, in gradu heroico, in casu et ad effectum, de quo agitur?* Tum Reverendissimi Cardinales tum Patres Consultores proprias dixerunt sententias, quibus tamen intento studiosoque animo exceptis, Beatissimus Pater praesidium et lumen a Patre luminum impensius exoraturus, mentem Suam aperire distulit. Hanc vero quum postmodum patefacere statuisset, hodiernam elegit diem Dominicam in Albis; quapropter religiosissime perlitato eucharistico sacrificio, accitisque Reverendissimis Cardinalibus Antonio Vico, Episcopo Portuensi et S. Rufinae, sacrae rituum Congregationi Praefecto, et Caietano Bisleti, causae Relatore, una cum R. P. Angelo Mariani, Fidei Promotore generali, meque insimul infrascripto Secretario, eisdem adstantibus, solemniter pronuntiavit: *Constare de virtutibus theologalibus, Fide, Spe et Caritate in Deum et proximum, nec non de cardinalibus, Prudentia, Iustitia, Fortitudine ac Temperantia earumque adnexis venerabilis Servi Dei Antonii Mariae Gianelli, in gradu heroico, in casu et effectum, de quo agitur.*

Hoc Decretum publici iuris fieri et in Acta sacrorum rituum Congregationis referri mandavit, tertio idus aprilis anno MCMXX.

✠ A. Card. Vico, Ep. Portuen. et S. Rufinae,
S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

Alexander Verde, *Secretarius.*

III

DECRETUM

B. MARIA VIRGO LAURETANA AËREONAUTARUM PATRONA DECLARATUR

Sanctissimus Dominus noster Benedictus Papa XV, piis quorumdam Sacrorum Antistitum et aliorum fidelium supplicibus votis, ab infrascripto Cardinali Sacrae Rituum Congregationi Praefecto relatis, libentissime obsecundans, Beatissimam Mariam Virginem, Lauretanam nuncupatam, omnium aëreonautarum praecipuam apud Deum Patronam suprema auctoritate Sua declaravit et constituit. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Die 24 martii 1920.

✠ A. Card. Vico, Ep. Portuen. et S. Rufinae,
S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

Alexander Verde, *Secretarius.*

IV

BENEDICTIO MACHINAE ITINERI AËREO DESTINATAE

℣. Adiutórium nostrum in nómine Dómini.
℟. Qui fecit caelum et terram.
℣. Bénedic, ánima mea, Dómino.
℟. Dómine, Deus meus, magnificátus es veheménter.
℣. Qui ponis nubem ascénsum tuum.
℟. Qui ámbulas super pennas ventórum.
℣. Dómine, exáudi oratiónem meam.
℟. Et clamor meus ad te véniat.
℣. Dóminus vobíscum.
℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus. Oratio.

Deus, qui ómnia propter temetípsum operátus es, et cuncta mundi huius eleménta in usum humáni géneris destinásti: bénе✠dic, quaésumus, hanc máchinam (has máchinas) itíneri aéreo deputátam (deputátas);

ut ad laudem et glóriam nóminis tui látius propagándam, et ad res humánas prómptius expediéndas, damno quovis et perículo remóto, desérviat (desérviant), et in ómnium fidélium, eámdem máchinam (eásdem máchinas) adhibéntium, ánimis caeléstia fóveat (fóveant) desidéria. Per Christum Dóminum nostrum.

℟. Amen.

Orémus. Oratio.

Deus, qui beátae Maríae Vírginis domum per Incarnáti Verbi mystérium misericórditer consecrásti, eámque in sinu Ecclésiae tuae mirabíliter collocásti: effúnde, quaésumus, bene✠dictiónem tuam super hanc máchinam (has máchinas); ut, qui per eam (eas) itíneri aéreo sub tutéla eiúsdem beátae Vírginis se commíserint, eo quo tendunt próspere pervéniant, et incólumes ad própria revertántur. Per eumdem Christum Dóminum nostrum.

℟. Amen.

Orémus. Oratio.

Deus, in te sperántium salus, fámulis tuis iter aéreum peragéntibus ac tuam opem invocántibus, Angelum bonum de caelis cómitem benígnus adiúnge: ut ab eo custodiántur in ómnibus viis, et ad propósitam sibi metam felíciter deducántur. Per Christum Dóminum nostrum.

℟. Amen.

Sacerdos aspergat aqua benedicta.

Sanctissimus Dominus noster Benedictus Papa XV hanc formulam benedictionis machinae itineribus aëreis destinatae, a Sacra Rituum Congregatione revisam atque dispositam et ab infrascripto Cardinali eidem Sacro Coetui Praefecto relatam, approbavit, eamque Appendici *Ritualis Romani* inserendam iussit.

Die 24 martii 1920.

✠ A. Card. Vico, Ep. Portuen. et S. Rufinae,
S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

Alexander Verde, *Secretarius.*

V

DUBIUM

DE SOLEMNITATE SACRATISSIMI ROSARII

Sacrae Rituum Congregationi, pro opportuna declaratione, propositum fuit sequens dubium, nimirum: « An privilegium, per Decretum « Generale diei 28 octobris 1913 concessum solemnitati externae Sacra- « tissimi Rosarii, quae Dominica I octobris celebrari poterit cum omnibus « Missis, praeter conventualem et parochialem, de Ssmo Rosario, extendi « valeat ad alias quoque festivitates externas, quae peragi solent cum « magno concursu populi? ».

Et Sacra Rituum Congregatio, audito etiam specialis Commissionis suffragio, omnibus perpensis, rescribendum censuit: « *Negative*, quoad « extensionem privilegii solemnitatis Sacratissimi Rosarii, iuxta Decre- « tum Generale 28 octobris 1913 ».

Atque ita rescripsit et declaravit die 27 martii 1920.

✠ A. Card. Vico, Ep. Portuen. et S. Rufinae,
S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

Alexander Verde, *Secretarius.*

VI

DUBIA

DE QUIBUSDAM EPISCOPORUM PRIVILEGIIS, INSIGNIBUS AC FUNCTIONIBUS

Sacra Rituum Congregatio enixe rogata est, ut opportune insequentia, de quibusdam Episcoporum privilegiis, insignibus ac functionibus, dubia enodare dignaretur, nimirum:

I. De quolibet Episcopo, quaeritur:

1. Num Episcopale biretum rubro torulo exornari queat?

2. Num cuivis Episcopo liberum sit uti cappa ceterisque vestibus e panno serico et undulato (vulgo *amoerro*), aut saltem serico?

3. Utrum violacei coloris esse possint, an potius nigri coloris esse debeant, vestis talaris, mantelletum et forte mozzeta et biretum Epi-

scopi, in iis functionibus quae poenitentiae temporibus, vel pro defunctis fiunt?

4. Num umquam Episcopus, stante praesertim consuetudine, v. g. ad Confirmationem sive publice sive privatim ministrandam, aut in processionibus, gestare possit stolam et mitram et pastoralem baculum cum habitu praelatitio uti supra?

5. Num usus mitrae argenteae cum laciniis item argenteis, pro simplici mitra damascena vel linea cum rubeis laciniis, sicubi invectus fuerit, tolerandus sit?

II. De Episcopo in propria dioecesi, petitur:

1. Praesente S. R. E. purpurato Patre non Legato, utrum mozzetam, an satius mantelletum, Episcopus Ordinarius induat?

2. Praesente item Cardinali vel Metropolitano, debeatne Episcopus Ordinarius cappam, si induerit, reflexam sustinere, et a privatis benedictionibus abstinere?

3. Possitne Episcopus Ordinarius, post Missam de *Requiem*, cui mozzeta indutus in Choro adfuit, stolam super amictum, et pluviale assumere, et, recedente Celebrante, absolutionem ad tumulum ritu consueto peragere?

4. Utrum Episcopo Missam lectam (sive privatam, sive Ordinationis) celebranti assistere valeant ad altare, ubi saltem id iam moris est, duo Canonici quibusvis insignibus vestiti; an tantum adhibito superpelliceo super rochetum, si huius usu gaudeant?

III. De Episcopo extra propriam dioecesim, inquiritur:

1. Num, attenta consuetudine, tolerari possit ut Episcopus extraneus, sive praesente, sive absente Episcopo Ordinario, non mantelleto, sed mozzeta super rochetum utatur?

2. Num et quando extraneo Episcopo fas sit, praesente vel absente Episcopo Ordinario, cappam adhibere?

3. Quomodo Episcopus extraneus, si, functione id requirente, aut annuente Episcopo Ordinario, pastorali baculo utatur, superiorem huiusce baculi partem vertere debeat?

4. Praesente Episcopo Ordinario, qui extraneo Episcopo solemniter celebranti throni usum concessit, utrum hic thronus esse possit thronus ipsius Episcopi Ordinarii ab Evangelii parte positus; an erigi debeat a parte Epistolae thronus alter, Episcopo quidem Ordinario proprium thronum retinente?

5. Possitne Episcopus Ordinarius assistere in proprio throno, dum Metropolitanus in altero throno, ab Epistolae parte posito, solemniter celebrat?

6. Si Metropolitanus, vel Episcopus extraneus, utens Episcopi Ordinarii throno, pontificaliter celebret:

a) num septimum candelabrum adhibendum sit?

b) possintne, praeter presbyterum assistentem et diaconum et subdiaconum, duo etiam diaconi parati Episcopo celebranti adsistere?

7. Assistente Episcopo Ordinario in proprio throno, dum alter Episcopus solemniter ad faldistorium celebrat, si, cantato Evangelio, fiat concio:

a) utri Episcopo concionatorem ante sermonem benedicere competat?

b) coram utro, in fine, diaconus confessionem decantare debeat?

c) utrius sit solemnem tunc benedictionem impertiri?

8. Si forte eiusmodi concio ab alio Episcopo praesente, ut supra, vel celebrante Episcopo Ordinario, habita sit, quis indulgentias post publicam confessionem nuntiare debeat?

9. Assistente autem in Choro, vel absente, Episcopo Ordinario, dum extraneus Episcopus pontificaliter in eius throno celebrat, si fiat post Evangelium concio, numquid hac conclusa, solemnis quoque benedictio dari debeat, aut possit?

IV. De pluribus Episcopis simul praesentibus, dubitatur:

1. Fierine debeat Episcoporum, Missae solemni pontificali adsistentium, thurificatio statim ante incensationem presbyteri et diaconorum paratorum, qui Episcopi celebranti adsistunt?

2. Num probanda sit consuetudo instituendi, solemnitatum quarumdam occasione, processiones, in quibus omnes, qui eisdem intersunt, Episcopi stola et pluviali et mitra parati sunt, ac baculum pastoralem gestant?

3. In eiusmodi processionibus:

a) quonam ordine incedere debeant tum Episcopus qui processioni praeest, tum ceteri Episcopi?

b) num debeatur, an saltem concedi possit, singulis Episcopis non celebrantibus duorum canonicorum adsistentia?

4. Num probari possit ut populo, piae cuiusdam peregrinationis aut festivitatis occasione congregato, omnes simul Episcopi praesentes consuetam benedictionem, verba una voce decantantes, solemniter impertiantur?

V. De Episcopo Ordinario et de Vicario Generali, qui est Episcopus titularis Auxiliaris.

1. Potestne Episcopus Ordinarius permittere suo Vicario Generali, qui est etiam Episcopus titularis Auxiliaris, induere solam mozzetam loco mantelleti?

2. Idem Vicarius Episcopus etiam Auxiliaris potestne benedicere populo intra et extra Ecclesiam?

3. Attento can. 337 § 3, *Codicis I. C.*, manetne in suo robore Decretum S. R. C., n. 4023, diei 12 iunii 1899, super iure Episcoporum Dioecesanorum cedendi thronum alteri Episcopo?

Sacra porro Rituum Congregatio, audito specialis Commissionis suffragio, omnibus et singulis propositis quaestionibus maturo examine perpensis, ita rescribendum censuit; nimirum:

I. - Ad 1. Negative.

Ad 2. Negative, iuxta *Caeremoniale Episcoporum* (lib. I, cap. III, nn. 1, 3), adhibito nempe rudiori vel leviori panno ex lana pro opportunitate: textili enim serico (non undulato) legitime utuntur qui sunt de Cappella, Domo, Familia Summi Pontificis.

Ad 3. Romae, semper esse debent violacei coloris, excepta Sede vacante; extra Urbem, laudabiliter coloris nigri, exceptis bireto ac pileolo, quae semper erunt violacei coloris.

Ad 4. Negative, et serventur: *Pontificale Romanum* (edit. typ., 3 augusti 1888), *Caeremoniale Episcoporum* (edit. typ., 21 augusti 1886), et Decreta.

Ad 5. Negative, quum mitra ex tela argentea sit propria Summi Pontificis in luctuosis; sed neque damascena, quae vel Cardinalium (specialis) vel Protonotariorum Apostolicorum ad instar est propria.

II. - Ad 1. Servetur *Caeremoniale Episcoporum* (lib. I, cap. IV, n. 7).

Ad 2. Ad primam partem, affirmative. Attamen illam explicabit pontificalia peracturus, inserviente de ea caudatario, illos actus excipiendo, quos immediate cum Cardinali vel Metropolitano aut versus eos exhibeat. Ad secundam affirmative, iuxta *Caeremoniale Episcoporum* (lib. I, cap. IV).

Ad 3. Affirmative.

Ad 4. Negative ad primam partem; affirmative ad secundam.

III. - Ad 1. Imo convenit, *domi*, invitante Episcopo Ordinario, aut ex praesumpto ipsius beneplacito; *extra*, negative, nisi iuxta *Caeremoniale Episcoporum* (lib. I, cap. IV, nn. 4 et 7) et Decreta (praesertim Decr.

n. 388, *Ianuen.*, 20 iulii 1621), cum mozzeta habeatur simul mantelletum: paulatim amota, iuxta prudens arbitrium Ordinarii, consuetudine, ubi adsit.

Ad 2. Rite utitur cappa, quando Pontificalia solemnia ad solium legitime peragit; si tamen sit Ordinarii Coadiutor seu Auxiliaris, uti poterit iis in adiunctis, in quibus licet iuxta leges liturgicas, de licentia Ordinarii, ad mentem Decretorum S. R. C. nn. 2010, *Veliterna*, 6 septembris 1698, ad 1 et 2; 2011, *Veliterna*, item 6 septembris 1698, ad 1, et 4023, 12 iunii 1899.

Ad 3. Semper cum parte reflexa ab se; scilicet, versus personas vel res quas prospicit.

Ad 4. Affirmative ad primam partem; imo Missae pontificalis ad thronum celebratio ad tramitem *Caeremonialis Episcoporum* habenda est, etiam quoad situm throni Celebrantis, qui sit in abside, seu in centro Chori, aut e cornu Evangelii. Negative ad secundam salvo iure Metropolitani et Legati Apostolici Episcopali charactere insigniti, quoad assistentiam in throno a latere Epistolae, celebrante Episcopo, etiam Ordinario, ad faldistorium, iuxta *Caeremoniale Episcoporum* (lib. I, cap. XXIII, n. 24, et lib. II, cap. IX, nn. 5-7); quod assistentiae ius non competit cuilibet Episcopo Ordinario, nisi ad tramitem *Caeremonialis Episcoporum*, loco secundo citato, scilicet in propria sede, celebrante alio Episcopo ad faldistorium.

Ad 5. Negative,

Ad 6. Ad *a*): Negative; ad *b*): Affirmative.

Ad 7. Ad *a, b, c.* Servetur *Caeremoniale Episcoporum* (lib. II, cap. IX, nn. 5-7), delata Episcopo Ordinario etiam benedictione concionatoris.

Ad 8. Servetur *Caeremoniale Episcoporum* (lib. II, cap. VIII, n. 51).

Ad 9. Negative, quum benedictio, ex *Caeremoniali* et *Pontificali*, secumferat Indulgentiarum concessionem, quam omittere irregulare esset; verumtamen Episcopus celebrans, neque ex Ordinarii delegatione, valeret Indulgentias concedere; Ordinarius autem non posset benedictionem impertiri, quippe quae a celebratione nequit separari.

IV. - Ad 1. Servetur *Caeremoniale Episcoporum*.

Ad 2. Nihil obstat; abstineant tamen a stola et baculo pastorali gerendis.

Ad 3. Ad *a*): Servetur consuetus in processionibus ordo; ad *b*): Negative, in casu.

Ad 4. Negative, non obstante, sicubi inoleverit, istiusmodi consuetudine, quae prudenter eliminanda est.

V. - Ad 1. Negative.

Ad 2. Episcopus auxiliaris, qui simul sit Vicarius Generalis, potest in Dioecesi ubique benedicere populo, tum in Ecclesia tum extra Ecclesiam, idque iure, quin opus sit specialem concessionem obtinere ab Episcopo Ordinario; ad normam can. 370 § 2, collati cum can. 349 § 1 et 239 § 1, n. 12.

Ad 3. Affirmative.

Atque ita rescripsit, declaravit et servari mandavit.

Die 26 novembris 1919.

✠ A. Card. Vico, Ep. Portuen. et S. Rufinae,
S. R. C. Praefectus.

L. ✠ S.

Alexander Verde, *Secretarius.*

ERRATA-CORRIGE

In Decreto Sacrae Rituum Congregationis: *S. Sebastiani Fluminis Ianuarii in Brasilia* circa ritum exequiarum, 28 februarii 1920 (*Acta Apostolicae Sedis*, fasc. 4, p. 128), in responso I legendum est:

Servandum, quantum fieri potest, *Rituale Romanum* (tit. VI, c. III, *Exequiarum Ordo*) et can. 1215 *Cod. I. C.*

E Secretaria Sacrae Rituum Congregationis, die 10 aprilis 1920.

Alexander Verde, *S. R. C. Secretarius.*

ACTA TRIBUNALIUM

SACRA ROMANA ROTA

I

DE MANILA

LEGATORUM PIORUM

Benedicto PP. XV feliciter regnante, Pontificatus Dominationis Suae anno quinto, die 18 februarii 1919, RR. PP. DD. Petrus Rossetti, Ponens, *Raphaël Chimenti et Maximus Massimi, Auditores de Turno, in Causa* De Manila-Legatorum Piorum, *inter* Sacram Provinciam SSmi Nominis Iesu S. Augustini, *repraesentatam per legitimum procuratorem Thomam Ambrosetti, advocatum, et* Revmum Vincentium Lapus, *parochum loci* Candaba, *repraesentatum per legitimum procuratorem Felicem Santi, advocatum, interveniente et disceptante in Causa Revmo Promotore Iustitiae, sequentem tulerunt definitivam sententiam.*

Rev. sac. Vincentius Lapus, parochus S. Andreae loci *Candaba*, archidioecesis de Manila, die 31 decembris 1904 contra Patres Augustinianos iudicialem instituit actionem petens, a Iudice Manilensi decerni ad parochiam suam dominium et ad se, utpote parochum, liberam administrationem pertinere aliquorum bonorum, quae pia mulier Lucia Gumamela, suo ultimo, quo decessit, elogio diei 16 decembris 1679, Sacrae Provinciae Ssmi Nominis Iesu, et Conventui de *Candaba* reliquerat, cum onere missarum. Die 14 augusti 1908, sententia prodiit quae actori plenissime favit, hisce verbis expressa: « Il Provisore e Vicario Generale « dell'Arcivescovado di Manila, ... sentenziò che doveva dichiarare e dichia- « rava, che i terreni detti della Cappellania di Candaba, racchiusi nel « territorio di Dalayap, di quella parrocchia, nella provincia detta Pam- « panga, sono di proprietà della chiesa e del convento di S. Andrea di « Candaba della stessa parrocchia e provincia, e che la loro ammini- « strazione va a carico dei parroci di Candaba, siano secolari, siano « regolari, e che si fa obbligo alla Provincia del Ssmo Nome di Gesù, « di S. Agostino, che restituisca al parroco attuale le rendite dei riferiti

« terreni dal giorno in cui tralasciarono di essere parroci di detta chiesa « o convento i religiosi dello stesso Ordine di S. Agostino ».

Contra huiusmodi sententiam S. Provincia, die 19 eiusdem mensis, legitime appellavit; sed cum, infra tempus a iudice primi gradus praefixum, coram iudice appellationis non comparuisset, ille appellationem desertam decrevit, sententiamque dixit transiisse in rem iudicatam, quae etiam, S. Provinciae oppositionibus minime obstantibus, sub comminatione censurarum, fuit exequutioni mandata.

Iudicis mandatis, ne scandala orirentur, S. Provincia obtemperavit; controversa bona parocho Lapus tradidit, sed quolibet iure Ordini suo reservato, die 12 iunii 1909; simulque ad H. S. O. appellavit, cui rem totam definiendam commisit. Omnibus rite peractis, die 7 februarii 1916 sententia lata fuit, quae S. Provinciae restitutionem in integrum concessit a sententia diei 14 augusti 1908, eidemque bona universa adiudicavit a Lucia Gumamela relicta et in clausulis 115 et 116 testamenti sui designata.

Nunc vero, cum parochus Lapus adversus hanc sententiam appellationem interposuisset, in hodierno Turno quaestio definienda proponitur, sub consueta formula dubii: *Utrum confirmanda vel infirmanda sit sententia rotalis diei 7 februarii 1916 in casu.* Quare duae sunt quaestiones perpendendae atque definiendae, quarum prima est: *An sententia appellata rite, vel secus, concesserit restitutionem in integrum,* altera autem: *An, praeter bona clausulae 115 S. Provinciae assignata, rite Conventui de Candaba adiudicaverit bona in clausula 116 descripta.*

Quaestio I.

Ius quod spectat. - Restitutio in integrum a Paulo iureconsulto definita est « redintegrandae rei vel causae actio » (receptae sententiae lib. I, tit. VII, § 1), quae, tum in extraiudicialibus negotiis, tum iudicialibus, datur: concessa a Principe *gratiosa* dicitur, a Iudice concessa *ex iustitia* nuncupatur.

Si sententia transierit in rem iudicatam, quia appellatio non fuit interposita, vel quia, licet interposita, fuit deserta, vel denique, quia, ob tres conformes sententias, nullus appellationi locus esse potest, unum tantum superest remedium, restitutio in integrum, quae, iure romano introducta, ita exigente naturali aequitate, fuit a canonico iure recepta (cap. III, *De in integr. rest.*), quaeque communiter definitur « extraor- « dinarium iuris remedium, quo graviter laesus ex naturali aequitate « per officium iudicis reducitur in eum statum, sive ius, in quo fuerat

« ante laesionem ». Datur hoc remedium extra ordinem, ut subsidio sit iis, quibus aliquae desunt actiones per quas ius suum consequantur. Quare, cum aliud suppetit ordinarium iuris remedium, in integrum restitutio dari non solet.

Haec restitutio conceditur minoribus laesis, quibus per aetatis beneficium succurri potest, sive dum agunt, sive dum conveniuntur (L. *Ait Praetor*, 7, § *Sed* et Digest., h. t., l. *Minor*, 18, § *Sin autem Princeps*; L. *Minor, 25 annis*, 36, Digest, h. t., lib. II, tit. 36, Cod. *Si adver. rem iudic.*): aliis quoque conceditur, qui minorum iure censentur, ut sunt ipsi maiores, qui a iudicio abfuerunt causa reipublicae, vel in carcere detenti, vel ab hostibus capti (Cod. *Quibus ex causis mai. in int. rest.*) et quotquot alii, qui, animi vel corporis vitio rebus suis moderandis impares, curatorum opera reguntur; quamvis enim horum expressa mentio in legibus non inveniatur, quia tamen eadem occurrit legis ratio ad eos extenditur eadem legis dispositio (L. *Non possunt*, 2 Dig. *De leg.*).

Beneficium hoc ad ecclesias etiam extenditur (cap. I, *de in integr. rest.*, cc. 1 et 2. eod tit., in 6): quo nomine, iurisconsultorum sententia et usu fori, omnia corpora ecclesiastica, monasteria, domus religiosae, accademiae, hospitalia Episcopi auctoritate erecta, comprehenduntur; et non solum hoc beneficio utitur ecclesia contra laicum, sed etiam contra aliam ecclesiam (cap. II, *De in int. rest.*), sicut minor contra minorem etiam restituitur (L. XII, § *Item quaeritur ff. de minor*; Devoti, *Ius can.*, t. III, § 3; De Angelis, lib. I, tit. XLI, n. 3), sed tunc tantum cum par non sit utriusque causa: ex. gr. si una pars restitutionem petat ob veram laesionem, alteri vero contigerit lucrum (Pirhing, *De rest. in integr.*, § 4; Wernz, V, n. 736).

Ad restitutionem autem in integrum laesio requiritur. Sed non quaelibet laesio satis est; non enim attenditur laesio levis (L. *Scio illud ff. de rest. integr. iuncta*, Glossa et DD. ibidem): unde illud vulgatum *de minimis non curat Praetor*, sed laesio gravis esse debet, seu notabilis, iuxta arbitrium boni viri, seu discreti iudicis. Ita Glossa, c. I, vox *Detrimentum*, h. t., quae non de uno damno praesenti, sed de damni quoque periculo intelligitur. Immo nec gravis laesio attenditur, orta ex casu aut infortunio, vel etiam ex delicto proprio; sed requiritur, quod acciderit vel dolo adversarii vel inconsulta facilitate laesi, vel etiam negligentia Procuratoris (Reiff., lib. I, tit. XLI, nn. 10-11).

Factum quod attinet. - Iamvero S. Provincia Ssmi Nominis Iesu in casu appellationem legitime interpositam adversus sententiam diei 14 augusti 1908 infra tempus a iudice Manilensi, per decretum diei 24 eiusdem

mensis, statutum, de facto non fuit prosequuta, et ideo appellatio, decreto diei 21 octobris 1908, deserta fuit declarata, et sententiae praedictae auctoritas rei iudicatae attributa. De restitutione ergo agitur, quae directe est contra temporis lapsum et indirecte contra sententiam. « Magna vero « - ait card. De Luca, *Disc.* XXVIII, n. 89, *De iud.* - constituenda venit « differentia inter illam restitutionem in integrum, quae petatur adversus « rem iudicatam, resultantem solum a non interposita appellatione in « tempore, sive ab eius desertione, et sic ex causa solius negligentiae, « qua non accedente, remaneant una vel plures instantiae, in quibus « etiam ex simplici et ordinaria iustitia... sperari debuisset infirmatio « sententiae iudicis a quo: et alterum casum, in quo restitutio petatur « adversus tres conformes. ... - Ex ea differentiae ratione, quod in primo « casu agitur *de restitutione adversus dictam negligentiam*, quae, ut plu- « rimum, est causidici defensoris, quam ipsius principalis, quodque ista « restitutio est cognita a iure communi, atque ab eodem permissa; in « altero autem est incognita, immo prohibita, dum lex civilis, a qua non « discordat canonica, disponit, ut tres conformes omnimodam finem liti- « bus imponant. Rescribere autem adversus eas - de restitutione in inte- « grum - provenit ex stylo Curiae, fundato in quadam aequitate ». Cum in casu agatur de persona privilegiata, quae, ob temporis lapsum, in rem iudicatam incidit, et consequenter bonorum controversorum privata possessione, gravem passa est laesionem, in defectu aliarum actionum, quibus ius suum consequi possit, per extraordinarium restitutionis in integrum remedium ei succurri debuit. Hoc appellata sententia iure meritoque decrevit: contra enim lapsum temporis non solum potest, sed etiam debet concedi tale remedium, cum non de odiosa restitutione agatur, a iure communi non cognita, immo prohibita (ut ait De Luca, loc. cit.), sed de ea restitutione, quae est cognita a iure communi, atque ab eodem permissa; idque praescindendo a procuratoris negligentia. Hoc eruitur ex cap. *Coram*, 7. tit. *De in integr. rest.*; ex Clement. unic., eod. tit., et ex cap. I, cod. *Si saepius in integr.*, « ubi habetur - ait Pirhing (lib. I, « tit. XLI, n. 23), quod minor, si post sententiam contra eum latam infra « decemdium non appellavit, per restitutionem in integrum ad appellan- « dum sit admittendus ». Quod idem docet Santi, lib. I, tit. XLI, n. 9.

Actoris parochi patronus plura in contrarium obiecit, quae tamen omnia quovis iuridicio carent valore et veluti inconcludentia reiici debent.

Primo enim vero asseruit, Tribunal S. Rotae, utpote incompetens ad praescriptum Canonis 14, § 4, *Legis propriae*, restitutionem in integrum immerito concessisse. Verum in hac affirmatione gravissimus error irrepsit. Nam restitutio in integrum vel est petenda a iudice primae

instantiae, si agatur de laesione iudiciali, vel a iudice superiori (Lega, *De iud. civ. comp.*, n. 513; Santi, lib. I, tit. XLI, n. 13): quo nomine venit nedum iudex appellationis, sed etiam Sedes Apostolica, quae, ut scite notat sententia appellata, habet concurrentem potestatem cum omnibus Ordinariis, et ad quam provocari potest non solum in tertia vel ultima instantia, sed etiam in secunda ... Sed insuper, facti perpensis adiunctis, petitio restitutionis in integrum apud iudicem appellationis, Episcopum Nuova Caceres, fuisset prorsus inutilis; qui enim causam a se repulerat, immo appellationis desertionem et rei iudicatae declarationem decerni curaverat: qui et appellationis prosequutionem reiecerat, talis certo non erat, qui actionem restitutionis, saltem aegro animo et non sine suspicione fundata, admisisset. Unde S. Provincia *de facto* remedio caruit, quo contra rem iudicatam coram iudice secundae instantiae uteretur: consequenter iure subintravit S. Rota, adversarii patroni etiam admissa sententia, nedum iure communi, sed etiam vi canonis 14, § 4, *Legis propriae:* « Videt quoque de recursibus pro resti- « tutione in integrum a sententiis quibusvis, quae transierint in rem « iudicatam, et remedium invenire non possunt apud iudicem secundae « instantiae ».

Fallitur autem idem patronus cum, verbis innixus, quae dispositionem sequuntur « iuxta titulum restitutionis in integrum », ubi de hoc extraordinario remedio agitur, concludit, S. Rotae fas non esse remedium hoc concedere, quoties concedi potest a iudice secundae iustantiae. Nam hoc, ut dictum est, non verificaretur in casu, sed nec etiam sustinetur ipsa conclusio. Etenim verba: « iuxta titulum restitutionis in integrum » propositionem immediate praecedentem directe non afficiunt, sed respiciunt totius canonis dispositionem, quam veluti declarant, adeo ut hic totius canonis seu § 4 sit sensus: videt de recursibus pro restitutione in integrum, iuxta praescriptiones in titulo statutas, concedenda, quoties alia media desint experienda apud tribunal appellationis » (Pirhing, l. 1, tit. XLI, n. 2). Atque ita, quod in can. 14, § 4, *Legis propriae* praescribitur, constituit ius commune et non solum S. Rotae sed cuilibet alii Tribunali competit: « ubi etenim - ut scribit « card. De Luca (*De iudic.*, Summ., 128) - ordinaria suppetunt remedia, « extraordinariis locus non est praebendus ».

Ex parte parochi Lapus secundo loco fuit observatum, S. Provinciam petendae restitutionis in integrum causam non probasse, eamque propter hunc defectum concedi non potuisse. Verum si hoc de maiori dicitur pro certo retinetur; non autem si de minori agatur vel de persona quae minorum iure utitur. « Discrimen est - ait Pirhing, lib. I,

« tit. XLI, n. 16 - inter restitutionem, quae conceditur minoribus vel « ecclesiae, et eam quae conceditur natu maioribus, quod ad illam suf- « ficiat ostendere gravem laesionem intervenisse, nam minori laeso pro- « pter aetatis imbecillitatem officio iudicis ex aequitate succurritur, « etiamsi fuerit in culpa vel negligentia: similiter et ecclesiae .....; at vero « ad restituendum maiorem 25 annis, praeter laesionem gravem, necesse « est aliam iustam causam demonstrare » (conc. *Cod. Iur. Can.*, can. 1687; cf. Santi, lib. I, tit. XLI, n. 7). Iamvero agitur in casu de persona privilegiata, de Sacra Provincia, quae utitur iure minorum, quaeque gravem passa laesionem restituitur, etiam nulla probata causa, quae semper praesumitur, favor scilicet religioni debitus.

Ulterius obiicitur, Patres Augustinianos sententiam diei 14 augusti 1908 acceptasse et in eam proinde amplius insurgere non posse: in eius enim exequutione non sententiae meritum, sed applicationis extensionem oppugnarunt. « Dicendum est - patronus parochi ait - PP. Romi- « tanos sententiam Curiae Manilensis acceptasse, et hac de causa contra « eamdem restitu tionem in integrum hodie insilire non posse ».

Hanc affirmationem falsam esse et reiiciendam acta demonstrant. Nam contra sententiam praedictam, diei 19 augusti 1908, Procurator Provincialis Antonius Lazano ad viciniorem Episcopum de *Nuova Caceres* rite appellavit et, die 24 octobris, apud eumdem institit, Ordinis sui iura defensurus: sed, decreto 5 novembris, instantia non fuit admissa, cum die 21 octobris appellationis desertio fuisset declarata et res iudicata fuisset retenta. Unum ergo supererat, iudiciali auctoritate cogente, ad S. Sedem recurrere: quod revera factum est.

Cum de sententiae exequutione ageretur, parochus Lapus, praeter bona designata in clausula 116, et alia praetendit quae in clausula 115 descripta reperiebantur. Iudex Manilensis, decreto diei 11 ianuarii 1909, frustra Procuratore Provinciali instante, qui specialem instructionem petierat pro bonorum determinatione, quae essent tradenda, parocho favens sic ait: « Avvisiamo, preveniamo e minacciamo la Congregazione « che se, nel termine di otto giorni, non darà esecuzione alla nostra « sentenza, consegnando al parroco di Candaba tutti i fondi che attual- « mente costituiscono la cappellania mentovata, ci vedremo obbligati a « fare uso delle facoltà che ci concede il Concilio di Trento, Sess. 25, c. 3, « *de Reform.* ». Ab hoc Decreto cum Vicarius Provincialis, die 22 ianuarii 1909 appellasset, idem iudex, die 22 martii, appellationem non admisit; altero vero decreto diei 5 iunii 1909, confirmavit quod die 11 ianuarii 1909 statuerat: « La corporazione Agostiniana, nel termine di quattro giorni « e sotto l'ammonimento fatto nel nostro decreto dell'11 gennaio, con-

« segnerà al parroco di Candaba tutti i terreni compresi nella copia « della pianta presentata da lei stessa, che porta il titolo " pianta del- « l'azienda di Candaba, Pampanga, I. F. „ ». Contra hoc decretum S. Provincia, die 8 iunii, appellavit ad S. Sedem: « Appelliamo alla Santa « Sede, confidando che, in forza di tale appello, dovrà essere sospesa « la consegna ordinata ». Sed Iudex Manilensis, die 9 eiusdem mensis, appellationem non admisit, iniuncta bonorum traditione non ultra diem 14, et S. Provincia sententiam exsequi cogitur.

Tunc tantum, die 12 iunii 1909, Praeses Augustinianae Provinciae bona controversa parocho tradidit « in obbedienza degli ordini del Tri- « bunale ecclesiastico e ad evitare lo scandalo cui darebbe luogo l'at- « tuazione della minaccia » (Conc. Trid., Sess. 25, c. 3, *De reform.*) con- « tenuta nelle dette ordinanze (*11 ian. et 5 iun. 1909*) e con riserva di « tutti i diritti che le (*S. Provinciae*) possono spettare sulla detta azienda »; quod ceteroquin iam fuerat expressum in appellatione ad S. Sedem 8 iunii 1909 contra decretum iudicis diei 5 eiusdem mensis: « ... sia noto « che se facciamo la detta consegna, la facciamo solamente in esecu- « zione degli ordini del Tribunale e ad evitare lo scandalo, cui darebbe « luogo l'esecuzione della minaccia che porta il detto decreto ».

Non solum ergo Patres Augustiniani sententiam diei 14 augusti 1908 non acceptarunt, sed eam, quantum eis licuit, formaliter impugnarunt.

Quod si in sententiae exsecutione S. Provincia contra illius tantum extensionem protestata est, quin meritum impugnasset, non ideo dicenda est sententiam admisisse. Tunc enim quaestio tantum facti fuit agitata, cum parochus plus petiisset quam sententia concessisset, nullo ad meritum sententiae habito respectu, quae, conatibus omnibus in irritum cessis, necessario exsecutioni mandari debuit: quo posito, sententiae limites *in facto* optime potuerunt impugnari, et sententia *in iure* non admitti, quin contradictio habeatur, quam patronus parochi actoris vidisse praetendit. Aliunde bonorum coacta traditio facta fuit per Procuratorem Provincialem, iuribus omnibus suo Ordine reservatis, et appellatione apud S. Sedem interposita. Quae omnia sententiae acceptationem excludunt.

Frustra demum observatum fuit, petitionem restitutionis in integrum pluribus transactis annis fuisse exhibitam, veluti si extra tempus fuisset praesentata. Nam petitio haec infra quadriennium debet praesentari, quo elapso, qui restitutionem petit non auditur, nisi iusta et rationabili causa fuerit, qua impeditus, eam petere non potuit. Quadriennium autem computatur a die quo minor excessit annos 25, vel, si maior, a die laesionis passae, itemque si restitutionem petat ecclesia. In casu ergo quadrien-

nium computatur a die 12 iunii 1909, quando S. Provincia, post acerrimas oppositiones, bonis omnibus expoliata, gravissimam passa est laesionem. Cum vero tunc omnia iura sibi reservasset iudiciario ordine determinanda, restitutionem in integrum voluit, quam revera *formaliter* petiit die 12 iunii 1912 in suo libello ad normam canonis 14, § 4, *Legis propriae*, et quam confirmavit, adversa parte consentiente, die 3 ianuarii 1914, cum de lite contestanda ageretur: dubium enim fuit concordatum: *an restitutio in integrum in casu esset concedenda.* Petitio ergo restitutionis in integrum infra tempus a iure statutum facta fuit.

Quamvis autem quadriennium computari vellet, quod nefas est, a die prolatae sententiae, petitio aeque deberet retineri facta tempore utili, a die enim 14 augusti 1908, quando sententia lata fuit, quadriennium computatum, die 10 iulii 1912, quando, per appellationem ad H. S. O., S. Provincia omnia iura sua detarminanda postulavit, non fuisset praeterlapsum.

Ceterum, ut minoribus concedatur restitutio in integrum, petitio non requiritur. « Minor vel ecclesia, si graviter laesa sit, ex officio iudicis, in « integrum restitui debet, etsi nemo sit qui petat » (Pirhing, loc. cit., n. 16).

Quare, oppositionibus parochi reiectis, nihil impedit quominus restitutio ab appellata sententia concessa legitima habeatur.

Quaestio II.

In iure. - Quum testamentum sit *voluntatis nostrae iusta sententia de eo quod quis post mortem suam fieri velit* (l. I D. *Qui test. fac. poss.*), sequitur, quaestiones omnes de legatis esse dirimendas secundum voluntatem testatoris. Quae si clara est, difficultas omnis evanescit; si dubia, ex. gr. ob verba ambigua testatoris, fit locus interpretationi indagando substantiam verisimilis voluntatis. « Nam - ut ait Card. De Luca (*De « Legatis*, Disc. XLVII, n. 10) - istud verisimilitudinis vel inverosimi- « litudinis argumentum in materiis coniecturalibus dicitur omnium maxi- « mum, ac principaliter a iudi cantibus prae oculis habendum ex aliis « coniecturis et argumentis metiendis ».

Testator qui de missis pro se suisque celebrandis pie statuit, duas vias inire potest, vel statuere legatum sub modo, vel piam fundationem per erectionem verae capellaniae. Ratio autem, qua unus modus ab altero distinguitur, ea est, quod in pia fundatione habetur iure romano christiano ficticia persona, ut docet cl. Bonfante: « Non si ha verun sub- « bietto del diritto, ma soltanto uno scopo, a proseguire il quale è desti- « nato un patrimonio, cioè un complesso di beni » (*Istit.*, 1896, pag. 50).

Itaque si legatarius, modo satisfacturus, bona quaedam designet ex sibi relictis, hoc minime sufficit ad piam fundationem. Cum enim legatarius dominus, post hanc designationem, maneat eorum bonorum, non habetur illud patrimonium eum subiecto iuris, quod est de essentia piarum fundationum.

« Cappellania - ut scribit Santi (l. III, tit. V, n. 30) - est institutio « quaedam ecclesiastica, qua clericus tenetur missam celebrare iuxta « intentionem pii fundatoris et ius habet percipiendi fructus bonorum « designatorum ab eodem pio fundatore ». Et D'Annibale (l. III, n. 91) « ait: ... Cappellaniae propriam naturam non habent, sed eam capiunt ex « voluntate constituentium. Nihilominus sine dote a cappellano possi- « denda et aliquo ecclesiastico munere ... ne intelligi quidem possunt ». Est ergo cappellania ens iuridicum, quod, ut existat, eget dote et cappellano qui ea fruatur, praeter spirituale officium ab eo adimplendum: quorum si vel unum desit, capellania non existit (cfr. Berardi, in *I. C. U.*, in fin. App. *De Benef. imp.*).

In facto. - Iamvero, meritum quaestionis quod attinet, abs re non erit praemittere, heic non agi de bonis in clausula 115 descriptis, quae ab actore, etiam veluti propria S. Provinciae Ssmi Nominis Iesu, retinentur (*Def. par.*, 20 octobris 1905; *Restr. iur. et fact.*, coram Sebastianelli et in alio *Restr.*, 1 decembris 1917; Archiepiscopus Manilen., 30 octobris 1917, in *Actis*), sed de illis tantum, quae leguntur in clausula 116 designata. Haec cum Conventui S. Andreae de Candaba fuissent relicta, est determinandum an Conventus nomine Religiosa Augustiniana Familia, qua talis, vel potius parochialis ecclesia sit intelligenda: RR. PP. Auditores primum retinuerunt.

De bonis in clausola 116 descriptis legitur in testamento diei 16 decembris 1679: « Li lascio in elemosina al Convento di questo paese di Can- « daba ... il Priore Fr. Giuseppe della Croce, a sua volontà, eriga cap- « pellanie, perchè godano di messe le anime dei miei genitori e dei miei « fratelli ». Testatricis voluntas est satis clara: Conventum voluit suorum bonorum haeredem, seu legatarium, qui, tempore conditi testamenti, hoc nomine designabatur et publice retinebatur.

Iamvero Conventus de Candaba, tunc temporis, a caeteris S. Provinciae conventibus non distinguebatur. Initium habuit die 30 aprilis 1575, quando PP. Augustiniani in Capitulo Provinciali Manilae habito, Candabae domum et doctrinam admiserunt, sed - anno 1578 - Conventus autonomus fuit erectus, conventibus caeteris, sive cum cura animarum, sive sine cura, assimilatus et veluti persona moralis habitus, suis iuribus

gaudens, suis obligationibus et legibus adstrictus, clausurae lege non excepta (*Orbis Augustinianus*, auctore A. Lubin, pag. 405 seq., Cap. Prov. 19 aprilis 1641). Conventus ergo de Candaba, non aliter ac Conventus caeteri, quibus coalescebat S. Provincia, acquirendi pollebat potestate sive per actus inter vivos, sive mortis causa. Hoc sub respectu conventus S. Andreae de Candaba, sicut omnibus in publico, ita et Luciae Gumamela, innotuit, et non aliter, quam sub hoc respectu, illum in suo testamento consideravit, nec aliter considerare poterat, cum in eius favore bona sua in clausula 116 descripta reliquit. Et revera pia mulier, erga Conventum, in suo testamento, eumdem servavit modum, quem erga S. Provinciam tenuerat, eadem usa donationis forma, designato pro S. Provincia Priore Provinciali, pro Conventu Priore Conventuali: relicta utrique eadem facultate cappellanias erigendi, elemosynae titulo tum S. Provinciae tum Conventui praemisso: adeo ut in utraque clausula iure meritoque retinendum sit Religioni PP. Augustinianorum favere voluisse in obsequium S. Fundatoris, cui erat devota: « ... del nostro Padre S. Agostino ».

Equidem Religiosi Augustiniani in Conventu S. Andreae de Candaba omnia parochialia munia peragebant. Sed non quia veri essent parochi hisce fungebantur muneribus, bene vero quia in missionum locis *omnimoda* auctoritas eis, quatenus iuridicam personam constituebant, fuerat largita. Hoc constat ex mandato Hadriani VI in Bulla *Exponi Nobis*, edita die 9 maii 1522, quod fuit confirmatum et etiam auctum a Paulo III (15 februarii 1535) et a Pio V (23 martii 1567) ad ea etiam loca extensum, in quibus Episcopatus essent erecti. Hisce concessionibus attentis, Patribus Augustinianis, profectis ad Insularum Philippinarum ethnicas gentes ad fidem convertendas, ita disponente Diffinitorio, seu Capitulo in Conventu de *Culhuacan* in Mexico, v idus februarii 1564, congregato, plenissima erat facultas condendi domos et monasteria Ordinis iis in locis in quibus eis hoc videretur expediri, nec non administrandi omnia sacramenta omnibus christifidelibus, quos, quocumque accessissent, contigisset invenire; eaque omnia peragebant cum sola dependentia a Superiore Provinciali, nulla ad Episcoporum iurisdictionem habita ratione. Hadrianus VI huiusmodi praedicatoribus concessit et indulsit « omnimodam suam potestatem »; tantam quantam ad neochristianorum conversionem et manutentionem eis videbatur expedire: « Quam facultatem nos, « quantum possumus, ratione officii nostri, concedimus et indulgemus. « Concedimus vobis facultatem ad administrationem omnium sacramen- « torum... omnibus aliis christifidelibus, quos, quocumque accesseritis, « contigerit invenire, secundum ea quae ab Hadriano VI et Paulo III

« et caeteris omnibus Pontificibus vobis hac ratione concessa sunt ». Clarior etiam est concessio a Summo Pontifice Pio V facta in Brevi citato, quo omnes et singuli religiosi veluti parochi renunciantur: « Omni- « bus et singulis Religiosis, quorumcumque, etiam mendicantium, Ordi- « num, in dictis Indiarum partibus ut in locis ipsarum partium, officium « parochi huiusmodi, matrimonia celebrando, et ecclesiastica sacramenta « ministrando, de suorum Superiorum licentia... praedicare ac confessio- « nes audire, Ordinariorum locorum et aliorum quorumcumque licentia « minime requisita, libere et licite valeant, licentiam et facultatem aucto- « ritate Apostolica tenore praesentium concedimus et indulgemus. Et « insuper ne in locis illarum partium, in quibus sunt monasteria Religio- « sorum, qui animarum curam exercent, aliquid per praedictos Episcopos « innovetur eadem auctoritate et tenore statuimus et ordinamus ».

De parochia ergo, quo tempore Lucia Gumamela testamentum confecit, sermo esse non potest. Et revera quamvis plura aliarum erectionum, saltem praeliminaria, fuerint acta relata, erectionis tamen parochiae S. Andreae de Candaba nullum omnino extat documentum. Facto tamen attento, quod Priorum Candabensium electio Archiepiscopo Manilensi anno 1759 aliquo modo fuerit primo subordinata, coniicere licet, ad summum *ex tunc* tantum habitam esse parochiam.

Parochi patronus affirmat, S. Andreae parochiam inde ab anno 1679 extitisse. Idque probari contendit: 1) ex *Actis Capituli Provincialis de Manila,* anni 1656, in quibus legitur: « Siccome le nostre S. Costitu- « zioni non trattano dell'ufficio dei parroci, che esercitiamo in questa « Provincia, ed essendo necessario dare regola che... » per haec enim verba parochia erecta supponitur; 2) ex praescripto Legis 23 maii 1559 latae a Philippo II Hispaniarum Rege, cuius virtute in Insulis Philippinis Conventuum non admittebatur erectio, regio beneplacito non obtento; cum non constet in casu, beneplacitum hoc numquam fuisse impetratum, sequitur, non Conventum proprie dictum, sed parochiam exstitisse. Inde explicatur cur Augustiniani, vi decreti 23 octobris 1771, e Conventu de Candaba fuerint expulsi et bonis etiam clausulae 116 privati: quod non contigisset si de Conventu proprie dicto, et non de parochis ageretur; ab una enim parochia fuerunt remoti, in qua sacerdotes saeculares fuerunt substituti.

Verum, primum quod attinet, Religiosorum privilegia, a S. Pio V, ut dictum est, quodammodo fuerunt ampliata; sed non ostenditur, Philippinis in Insulis veras extitisse parochias, et multo minus in oppido Candabae. Supposita enim privilegiorum ampliatione, necesse fuit ut leges constituerentur servandae in approbatione Religiosorum, qui paro-

chialia munia exercere debuissent. Hoc unum statuit Concilium Provinciale: « Siccome le nostre S. Costituzioni non trattano dell'ufficio dei « parroci che esercitiamo in questa Provincia, ed essendo necessario « dare regola, perchè ognuno adempia quell'obbligo, come si deve, coman- « diamo che siano esaminati i ministri con cura di anime, siano priori « o sudditi, che... ». Per hoc parochia non supponitur, immo penitus excluditur; praescriptio enim Provincialis Concilii se refert ad privilegium, a Pio V concessum, rite exsequendum, et sua utitur potestate a Pontifice sibi concessa, nulla Ordinariorum petita facultate. Sic etiam Concilium Provinciale anni 1674, non de parochis, praesertim de parocho Candabae, loquitur, sed de facultatibus ab ipso Capitulo Religiosis concedi solitis vi privilegiorum: « Autorizziamo il N. P. Provinciale affinchè « amministri i santi Sacramenti ed ammettiamo per ministri quelli che « egli ammettesse... Permettiamo che tutti i ministri (di culto) di questa « Provincia, siano priori o siano vicarii, possano far uso della facoltà « *omnimoda* nel foro interno ».

Quod autem secundo loco dicitur, nullo modo probat quod asseritur. Primo, enim, affirmatio nullo est innixa documento; quae ideo non potest attendi. Sed insuper hodie, plusquam duobus saeculis elapsis a Conventus existentia, huius erectio iure praesumitur legitime facta, solemnitatibus omnibus servatis, tunc temporis a lege requisitis (Card. De Luca, *De alienat.*, disc. 1, n. 14; disc. 9, n. 3). Et revera Patres Augustiniani, omnimoda usi auctoritate ab Apostolica Sede concessa, in Insulis Philippinis nedum Conventus, sed et Provinciam a Ssmo Nomine Iesu nuncupatam fundaverunt ad tramites Regularum Ordinis, et, anno 1569, habitum fuit Manilae primum Capitulum Provinciale, quod, tertio quoque anno celebratum, Priori Provinciali facultatem concessit nova Monasteria iuxta Regulam Ordinis erigendi, eadem uniendi et dismembrandi. Inde ortus Candabae Conventus anno 1578, quin exposita Lex Philippi II ullo modo obstaret. Cum enim regalis potestas nihil posset detrahere Apostolico Privilegio, rite coniicitur, erectionem huius Conventus, saltem tacite, a regali auctoritate fuisse approbatam. Neque obstat quod regulares Candabensem paroeciam, vi decreti Gubernatoris De Anda, diei 23 octobris 1771, dimiserint, quamvis decretum istud de Conventibus dimittendis non loqueretur. Nonne enim Candabensis Conventus una simul et paroecia esse poterat? Quod si religiosi, cura animarum privati, bonis etiam fuerunt exspoliati, hoc constituit *factum*, quod cum iure non potest confundi: fuit enim consummatum ab auctoritate publica post diuturnas et acerrimas contentiones Augustinianos inter et Delegatos Archiepiscopi Mexicani, et primi Episcopi Salazar,

quorum intererat Religiosos hisce bonis privari. Ideo corruit fundamentum praetensae existentiae parochiae tempore conditi testamenti.

Quo posito, otiosum est quaerere an Conventus nomine anno 1679 parochia intelligeretur vel potius Familia Regularis; idque tanto magis, quia, cum agatur in casu de vi facienda verborum significationi, contraria probatio adeo evidens esse deberet, ut quodlibet dubium removeret.

Concedi potest cum testibus et documentis allatis, non solum hodie, sed et praeterito tempore, erecta scilicet iam Candabensi paroecia, Prioris nomine parochum, etiam saecularem, designari, et fuisse etiam designatum, nomenque Conventus indicare et indicasse parochiam; sed nihil inde sequitur favore parochi appellantis. Quae enim pro parocho fuerunt allata documenta et testium depositiones, tempus conditi testamenti non respiciunt; immo, depositiones testium quod attinet, hae nec tempus illud possunt respicere (De Luca, *De indic.*, disc. XXI, n. 45). Sed deinde, dato etiam et non concesso, quod tum documenta, tum testium depositiones tempus illud attingerent, id unum esset admittendum, scilicet vocem « Conventus » aequivocam esse, quae tum de Ente Monastico, tum de Ente Parochiali posset intelligi; idem esset dicendum de voce « Prior ». Unde necessitas oriretur investigandi quae vera fuisset testatricis intentio in usu vocis « Conventus » et « Prioris », cum illi bona sua reliquit, et huic Cappellanias erigendi facultatem dedit: quam investigationem actoris patronus ne tentavit quidem. In dubio igitur melior est conditio possidentis, qui, anno 1679, erat Conventus Religiosorum.

Caeterum cum Regularibus, animarum cura privatis, sacerdotes saeculares in parochia fuissent substituti, nil mirum quod in communi usu populi, cum Religiosis agere assueti, eadem nomina retinuerint, ut parochia diceretur conventus et Prior diceretur parochus. Sed vulgi opinio rei veritatem non mutat, praesertim si consideretur relate ad tempus conditi testamenti.

Sed instat ulterius actoris patronus, publico innixus instrumento diei 25 ianuarii 1681, quo Fr. Iosephus a Cruce testatricis dispositionem exequutioni mandavit: ex quo plura deducit in sui favorem, quae tamen nec possunt, nec debent admitti.

Sane in dicto instrumento legitur: « Innanzi a me notaro e testi-
« moni è comparso il Rev. Padre Fr. Giuseppe della Croce, Priore del
« convento di Candaba, ... e con licenza esibita del M. Rev. Padre Diego
« di Gesù, disse che Donna Lucia Gumamela lasciò disposto nella clau-
« sula 116, che si gravasse sulla chiesa di S. Andrea del detto paese di
« Candaba quarantacinque *cabalitas* di terreno pulito, ... che con le ren-

« dite e frutti delle dette terre seminative e stagni, si dicano ogni anno « otto messe, quattro cantate ... le altre quattro lette. Quindi nel miglior « modo il Rev. P. Fr. Giuseppe della Croce, del detto paese di Can- « daba, dichiara che, fin da ora, impone, assegna e fonda e per sempre « nella chiesa e convento sotto l'invocazione di Sant'Andrea, che dota « con le quarantacinque *cabalitas* con i detti stagni, nella qualifica di « Priore che egli è di questo convento, affinchè come beni di esse siano « conosciuti ed avuti, ed in vista di essi ora e per sempre, abbia l'ob- « bligo il detto R. Padre Priore di detto convento di Candaba, e gli « altri che in avvenire gli succederanno e saranno Priori di esso, di « dire in ciascun anno le dette otto Messe ... Ed all'adempimento del « suddetto obbligo, obbliga i beni e le rendite del detto Convento, « perchè riconosce ridondare in pro' ed utilità di esso ... Ed a tutto ciò « si obbliga il detto Priore nella surriferita forma e come si può obbli- « gare a seconda delle sue Regole e Costituzioni che ... », etc.

Quibus ex verbis patronus praefatus deducit: 1° Fr. Iosephum a Cruce, Dominae Luciae Gumamela votis obsequutum, ecclesiam S. Andreae designasse, in qua donatio suum haberet effectum, excluso Conventu; 2° Eumdem P. Iosephum (qui Candabae parochi munere fungebatur, « Priore del paese di Candaba » se dicit) ceu parochum, et non aliter fundatricis mentem explicasse atque in praxim deduxisse « ... fundatio « - ipse dicit - facta fuit ratione officii parochialis, idest officii perpetuo « adnexi Ecclesiae et Conventui »; 3° Cappellaniam dicto instrumento in ecclesia S. Andreae fuisse fundatam, quam ideo una cum bonis assignatis nefas est alio transferri.

Sed, quoad primum, debet observari, in instrumento diei 25 ianuarii 1681 nedum ecclesiae S. Andreae mentionem fieri, sed Conventus etiam, qui, prae ecclesia, saepius nominatur; immo ecclesia et conventus adeo coniunctim nominantur, ut debeant retineri veluti quid unum declaratum: « Il Rev. P. Fr. Giuseppe della Croce, ... impone, « assegna e fonda (legatum pium seu cappellaniam) nella Chiesa e Con- « vento di Candaba sotto l'invocazione di S. Andrea ». Quod mirum non est. Nam Regularium Conventus constant non una habitationis domo, in qua servatur vita communis, sed etiam ecclesia sacris peragendis destinata. « Ecclesia dicitur membrum ac pars ipsius Conventus, « pro cuius usu, et conservatione Sacramentorum, illa necessaria videtur, « neque inter claustra, seu recinctum, et ecclesiam ibi adnexam et incor- « poratam adesse videtur notabilis differentia » (De Luca, *De par.*, disc. 23, n. 14). Ideo in dicto instrumento ecclesia *demonstrative* tantum nominatur, ad innuendum scilicet, Missas, quarum onus Conventui

incumbebat, ea in ecclesia fore celebrandas; sed insuper cum testatrix ullo absque dubio Conventui bona sua reliquisset, nulla ecclesiae facta mentione, P. Iosephus non potuisset ea ecclesiae assignare si vere hoc voluisset, ius enim ei non erat testatricis mutandi voluntatem (Conc. Trid., Sess. 22, c. 5, *De Reform.;* cf. Santi, l. III, tit. XXVI, n. 76).

Quae vero secundo loco est exposita deductio non solum est amplior quam contextus permittat, sed etiam cum universa P. Iosephi de Cruce agendi ratione non conciliatur. Si enim hic non aliter quam parochus coram notario stetisset et egisset, hoc aliquo modo indicasset, et curae animarum, quam exercebat, certo mentionem fecisset; sed haec siluit omnia. Deinde, in hypothesi praetensa, idem Pater nulla adigebatur necessitate Superiorum Ordinis impetrandi facultatem quam revera obtinuit, et qua usus egit: « Con licenza esibita del M. Rev. Fr. Diego « di Gesù », nec declarasset se velle obligari « a nome delle sue regole « e costituzioni » et, quod gravius est, pro securitate implementi impositae obligationis, bona Conventus non gravasset: « All'adempimento « del suddetto, obbliga i beni e rendite del detto Convento »; nec affirmasset, in huius favorem bonorum utilitatem cedere, « perchè riconosce « ridondare in pro' ed utilità di esso ... ». Quae omnia optime explicantur si retineatur, P. Ioannem a Cruce in sua qualitate Prioris Conventus egisse, sicut revera egit, ut ex instrumento apparet. Conventui, enim, ipse, cum esset Prior, controversa bona assignavit, eique Missarum celebrandarum onus imposuit per Priorem perpetuo implendum, Conventus sui bonis oneratis atque reditibus, quia donata bona in eius utilitatem cedebant.

Prima fronte gravior apparet deductio, quae sub numero tertio legitur, sed haec quoque facilem admittit responsionem. Enim vero cappellania, laicalis ea sit vel ecclesiastica, est ens, ad cuius essentiam, uti innuimus, necessario requiritur *dos, cappellanus et spirituale aliquod officium;* unde sequitur, in casu agi non posse de cappellania laicali, nec de cappellania ecclesiastica, pro qua defuit etiam canonica erectio. Nam dos non habetur constituta a cappellano utenda; universa enim bona, in clausula 116 descripta, Conventui de Candaba fuerunt legata sub modo, scilicet cum onere Missarum, nulla omnino eorumdem portione cappellano reservata; quod etiam in instrumento diei 15 ianuarii 1681 fuit recognitum. Neque cappellanus designatur, seu subiectum, quod cappellaniae, praevia investitura, redditus percipiat et onera adimpleat. Et siquidem in hoc instrumento Prior nominatur, hoc ideo factum est ut innueretur Priori, qui Conventum legatarium repraesentabat, onus incumbere susceptas obligationes adimplendi. Quod si ita non esset,

cappellania regularis deberet admitti, a Regularibus scilicet possidenda (Pirhing, l. III, tit. 5, n. 8 et 13 in fin.); quod ne ipse appellans admittit.

Neque obstat vox « cappellanie » a testatrice adhibita, sed in supradicto instrumento non relata; est enim vox generica et indifferenter in facto est in usu tum ad significandam cappellaniam proprie dictam, tum ad exprimendum simplex Missarum legatum (Santi, III, tit. 5, n. 31); aliunde simplex denominatio non immutat essentiam rei (Rota, c. Molines, *Hidruntina-Cappellaniae*, die 10 maii 1697, § 18).

Cappellania igitur in casu, omnibus ad eius essentiam requisitis deficientibus, non potest retineri ecclesiasticis normis obnoxia, quibus beneficia reguntur (Schmalgr., l. III, tit. V, n. 8); sed simplex legatum est retinendum (Reiff., l. III, tit. V, n. 15-16; Card. De Luca, *De iur. patr.*, Disc. XV, n. 4; D'Annibale, loc. cit.; Rota, coram Dunazzotto, *Melphiten. - Legati pii*, dec. 101, n. 1-2; Wernz, *Ius decr.*, l. III, p. I, n. 196), quod procedere debet cum regulis suis.

Iam vero, cum huiusmodi legatum, non pro particulari devotione ecclesiae materiali S. Andreae, sed potius respectu Religiosorum ibi commorantium fuerit institutum, non *taxative* sed *demonstrative* volitum retinetur; consequenter Religiosos ipsos sequitur, quocumque hi se conferant, ecclesia S. Andreae relicta. « Ubi ecclesia deseratur per « clericos saeculares vel regulares ibi morari solitos eique inservientes ... « tunc cadit dubitatio circa onera Missarum et anniversariorum, an « remaneant in ipsa ecclesia ... vel potius cum dictis clericis vel reli- « giosis eadem onera transeant in aliam ecclesiam ... Et tunc distinctio « est, quod aut constat quod Missarum et anniversariorum legata facta « non sint taxative *pro particulari devotione illius ecclesiae materialis, « sed potius respectu clericorum, seu religiosorum ibi morantium;* et, tali « casu, cum eorum corpus, sive universitas, non dissolvatur, sed agatur « tantum de translatione de loco ad locum, praesertim intra eamdem « civitatem, vel dioecesim, verius est ut personae secum trahant haec « bona vel iura cum oneribus, iuxta celebrem decisionem Serafini ... « quoniam ea stare censentur *demonstrative*, tamquam illa ecclesia, in « qua moniales missas audiunt atque divinis assistunt » (De Luca, lib. XIV, *Adnot. ad Conc. Trid.*, disc. 17, n. 3-4; *De Legatis*, disc. 25, n. 4).

Denique actoris patronus praescriptionem opponit, quae, incepta anno 1771, quando, Regularibus remotis, parochi saeculares fuerunt nominati, usque ad annum 1854 se protendit; hoc enim volvente tempore parochus bonorum possessionem pacifice retinuit, quod est plus quam sufficiens ad praescribendum.

Verum hoc non recte asseritur; tempus enim possessionis bonorum

ex parte parochi bifariam dividi debet: pars una incoepta anno 1771 protrahitur usque ad annum 1826, quando Regulares fuerunt in Parochiam restituti; altera ab anno 1826 se protendit usque ad annum 1854, quando Religiosi in bonorum possessione de facto fuerunt reintegrati. Iamvero in prima temporis periodo de praescriptione loqui non possumus; Religiosi enim, a publica auctoritate civili bonorum possessione privati, nihil omnino iuridice agere poterant, ut ea recuperarent; et ideo contra ipsos praescriptio non potuit incipere: « Contra non valentem « agere non currit praescriptio » (L. 30, *C. de iur. dot.*, l. 1, § ult., c. *De ann praescr.*). Et hoc tanto magis quia ex parte parochi possessio bonorum non fuit pacifica: Religiosi enim, usi iuribus, quibus uti licebat, talem possessionem impugnarunt, apud Regem Hispaniarum reclamantes et revocationem invocantes decreti diei 9 novembris 1771 editi a Gubernatore De Anda: quod decretum revera fuit revocatum a Rege die 25 augusti 1774, licet de facto bonorum restitutio sequuta non fuerit ante annum 1854, quamvis impetrata regio decreto diei 8 augusti 1826.

In epistola diei 9 novembris 1774 ab Hispaniarum Rege data ad Provincialem Augustinianorum sic legitur: « Visto ciò nel mio Consiglio « delle Indie, coi ricorsi fatti ... dalla vostra Provincia, e dalle altre esi- « stenti in codeste Isole, udito il mio Fiscale, e datomi su di ciò il suo « parere il 20 novembre 1772, ho risoluto tra le altre cose col mio « R. Decreto del 25 agosto di quest'anno che ai Religiosi vostri rimossi, « si restituiscano i beni sequestrati, servendosi per questo dei 34 inven- « tari formati per ordine dello stesso Governatore al tempo della loro « esecuzione e, in mancanza di quelli, di relazioni giurate, che daranno « gli stessi dottrinari rimossi ». Nec de praescriptione agi potest in altera periodo: ab anno enim 1826 ad annum 1854 non habetur tempus sufficiens ad praescribendum a iure statutum, quia ad praescribendum contra ecclesiam et contra entia ecclesiae assimilata, cuiusmodi sunt Conventus, loca religiosa, etc., quadraginta anni requiruntur (cap. 4-6, 8, *De praescript.*); in casu nonnisi spatium 28 annorum habetur. Caeterum cum praescriptio res sit valde odiosa, concludenter debet ab allegante probari (De Luca, *De iudic.*, disc. XXI, n. 8): hoc in casu non constat probatum.

Ad Augustinianos ergo de Candaba bona utriusque clausulae 115 et 116 testamenti Dominae Gumamela de iure pertinent. Ex quo sequitur, parochum Vincentium Lapus, fructus eorumdem bonorum, qui ad fundorum dominum pertinent, indebite percepisse, et ideo ad eorumdem restitutionem Patribus Augustinianis faciendam teneri (c., 1, n. 4, *De rest. in integr.*, c. penult., *De reb. eccl. non alienand.*).

Ideo tenetur restituere scutata 4618,31, vulgo *pesos*, quae Patres Augustiniani vi sententiae diei 14 augusti 1908 coacti ei tradiderunt: non enim adest ratio eos sibi legitime retinendi. Sed, quoad fructus perceptos a die nactae dictorum bonorum possessionis, RR. PP., praemissa distinctione inter fructus perceptos ante petitam restitutionem in integrum, et eos, qui postea fuerunt percepti, hos decreverunt esse restituendos, sed deductis expensis: et hoc non solum ob rationem supradictam, sed etiam « quia, inchoato restitutionis processu, possessor « respectu rei, ex quo fructus percipit, censetur fictione iuris, esse in « mala fide arg. L, *Sed etsi*, § *Etiam si ante De petit. haeredit.* Atqui « malae fidei possessor, et quilibet post litis contestationem, tenetur « omnes fructus restituere. L. *Certum est* C. *De rei vindic.* » (Reiff., lib. I, tit. XLI, n. 131). Sed quoad illos observarunt, non solum non esse restituendos fructus triennali praescriptione acquisitos, prout recte sententia appellata decrevit, sed nec alios, licet adhuc exstantes et non consumptos. Nam quoad istos una non est Doctorum sententia, quae, quamvis sit probabilior et magis iuri conformis pro restitutione, non est tamen certa (Reiff., loc. cit.); in dubio melior est conditio possidentis: ideo Patribus non visus est Vincentius Lapus compellendus ad hos fructus restituendos.

Quibus omnibus in iure et in facto perpensis, Nos, infrascripti Auditores de turno, pro Tribunali sedentes, et solum Deum prae oculis habentes, Christi nomine invocato, decernimus, declaramus et definitive sententiamus, proposito dubio: *An sententia rotalis diei 7 februarii 1916 sit confirmanda vel infirmanda*, respondendo: *Affirmative quoad primam partem, Negative quoad alteram, seu esse confirmandam:* et insuper fructus esse restituendos a parocho Lapus Augustinianis Patribus, sicut in expositione sententiae declaratum est. Expensas autem utriusque instantiae inter partes compensatas esse volumus.

Ita decernimus, mandantes Ordinariis locorum et ministris tribunalium, ad quos spectat, ut exsecutioni mandent hanc nostram definitivam sententiam, et adversus reluctantes procedant ad normam *C. I. C.*, praesertim tit. XVII, lib. IV, iis adhibitis exsecutivis et coërcitivis mediis, quae magis opportuna et efficacia pro rerum adiunctis exstitura sint.

Romae, in Sede Tribunalis S. R. Rotae, 18 februarii 1919.

P. Rossetti, *Ponens.*
R. Chimenti.
Maximus Massimi.

L. ✠ S.

Ex Cancellaria S. Romanae Rotae
Sac. T. Tani, *Notarius.*

II

Citatio edictalis

HARLEMEN.

NULLITATIS MATRIMONII (DE GLABEEK-MASSAAR)

Cum ex actibus processus constet Dñam Elisabeth Mariam Massaart (aut Massaar), hac in causa conventam, reperiri non posse, instante patrono actoris Guilelmi de Glabbeek, per praesens edictum eandem citamus ad comparendum sive per se, sive per Procuratorem legitime constitutum, coram Nobis vel nostro a studiis Adiutore, in Sede Tribunalis S. R. Rotae (Palazzo Dataria - Via della Dataria, n. 94, Roma) die 1 iulii 1920, hora undecima, ad dubium concordandum vel infrascriptum subscribendum, et ad destinandam diem, qua habebitur Turnus Rotalis pro definitione causae de qua agitur.

DUBIUM

An constet de nullitate matrimonii in casu?

Ordinarii locorum, Parochi, Sacerdotes et fideles quicumque, notitiam habentes de domicilio aut commorationis loco praefatae Dominae, curare debent, si et quatenus fieri possit, ut de hac edictali citatione eadem moneatur.

Romae, e Sede Tribunalis S. R. Rotae, 30 martii 1920.

Franciscus Parrillo, *Ponens*.

Traduction.

TRIBUNAL DE LA SACRÉE ROTE ROMAINE

Citation par édit

HARLEMEN.

NULLITATIS MATRIMONII (DE GLEBEEK-MASSAAR)

Puisqu'il conste des actes du procès que Mme Elisabeth Marie Massaart (ou Massaar) défenderesse en cette cause, ne peut être trouvée, sur l'instance de l'avocat du demandeur Mr Guillaume de Glabbeek, nous citons par le présent édit la même défenderesse à comparaître par propre personne ou par un Procureur légitimement constitué, devant Nous au siège du Tribunal de la S. Rote Romaine (Roma - Palazzo della Dataria – Via della Dataria, n. 94) le 1 juillet 1920, à 11 heures du matin, pour souscrire le doute ci-dessous rapporté et fixer le jour de la proposition de la cause devant la Rote.

DOUTE

Conste-t-il de la nullité du mariage dans le cas présent?

Les Ordinaires des lieux, les curés, les prêtres et les fidèles, ayant connaissance du domicile ou du lieu de la résidence de la dite défenderesse, doivent, dans la mesure du possible, l'avertir de la présente citation.

François Parrillo, *Ponens.*

Ex Cancellaria Tribunalis, 30 martii 1920.

T. Tani, *Notarius.*

DIARIUM ROMANAE CURIAE

S. CONGREGAZIONE DEI RELIGIOSI

AVVISO DI CONCORSO

Viene indetto, per il giorno 20 maggio prossimo, alle ore 8 (legali), un Concorso per un posto di Officiale minore nella Segreteria della Sacra Congregazione dei Religiosi.

Gli ecclesiastici che volessero prendervi parte, rivolgeranno, entro il 12 maggio, analoga domanda all'Emo Signor Cardinale Prefetto, corredata dalle opportune generalità e dal *nulla osta* della rispettiva Curia diocesana e dell'Emo Signor Cardinale Vicario di Sua Santità.

Presenteranno inoltre i documenti dei gradi accademici o studi ecclesiastici compiuti. Sarà pure tenuta in considerazione la conoscenza di lingue straniere.

Dalla Segreteria della Sacra Congregazione dei Religiosi, il 12 aprile 1920.

L. ✠ S.

MAURO M. SERAFINI, Ab. O. S. B.
Segretario.

S. CONGREGAZIONE DEI RITI

Martedì 20 Aprile 1920, presso l'Emo e Revmo Signor Cardinale Andrea Frühwirth, Ponente della Causa di Beatificazione e Canonizzazione della Venerabile Giovanna Delanone, Fondatrice delle Suore di Sant'Anna, dette della Provvidenza, in Angers, si è tenuta la Congregazione dei Sacri Riti *Antipreparatoria,* nella quale i Revmi Prelati Officiali ed i Revmi Consultori teologi hanno discusso e dato il loro voto sopra l'eroismo delle virtù esercitate dalla stessa Venerabile Serva di Dio.

Martedì 27 Aprile 1920, nel Palazzo Apostolico Vaticano si è tenuta la Congregazione *Ordinaria* dei Sacri Riti, nella quale, al giudizio degli Emi e Revmi Signori Cardinali componenti la medesima, sono state sottoposte le seguenti materie:

1) Introduzione della Causa di Beatificazione e Canonizzazione della Serva di Dio Gemma Galgani, vergine di Lucca:

2) intorno alla revisione degli scritti del Venerabile Giuliano Maunoir, Sacerdote professo della Compagnia di Gesù;

3) del Servo di Dio Alfredo Pampalon, Sacerdote professo della Congregazione del Santissimo Redentore;

4) del Servo di Dio Giovanni Merlini, Sacerdote della Congregazione del Preziosissimo Sangue;

5) intorno alla concessione ed approvazione dell'Officio e Messa in onore della Beata Maria Vergine sotto il titolo *de Dunis,* venerata nella diocesi di Lille.

SEGRETERIA DI STATO

NOMINE

Con Biglietti della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di nominare:

8 aprile 1920. L'Emo sig. Card. Teodoro Valfré di Bonzo, *Protettore dell'Istituto delle Orsoline.*

10 » » L'Emo sig. Card. Antonio Vico, *Protettore della Congregazione delle Suore della Sacra Famiglia di Bordeaux.*

» » » L'Emo sig. Card. Gennaro Granito Pignatelli di Belmonte, *Protettore dell'Istituto dei Piccoli Fratelli di Maria.*

12 » » L'Emo sig. Card. Michele Lega, *Protettore della Venerabile Arciconfraternita del Santissimo Crocifisso Agonizzante, in S. Nicola dei Prefetti, in Roma.*

15 » » Mons. Francesco Solieri e il Revmo P. Ludovico Nolan, dei PP. Predicatori, *Consultori della Sacra Congregazione dei Religiosi.*

» » » Mons. Antonio Farolfi, *Segretario di Nunziatura di seconda classe.*

24 » » L'Emo sig. Card. Gennaro Granito Pignatelli di Belmonte, *Protettore dell'Istituto delle Ancelle del Sacro Cuore di Gesù.*

» » » L'Emo sig. Card. Oreste Giorgi, *Protettore dell'Ordine dei Frati Minori.*

Con Brevi Apostolici il Santo Padre si è degnato di nominare:

Assistente al Soglio Pontificio:

17 aprile 1920. Mons. Raimondo Iaffei, vescovo di Forlì.

Protonotari apostolici ad instar participantium:

15 aprile 1920. Mons. Nicola Sebastiani, Cancelliere dei Brevi Apostolici.
17 » » Mons. Stefano Faugier, dell'archidiocesi di Lione.

Prelati Domestici di S. S.:

3 gennaio 1920. Mons. Bernardo Moeller, dell'archidiocesi di Cincinnati.
19 » » Mons. Francesco Leone Roberto Gassler, dell'archidiocesi di New Orleans.
23 » » Mons. Francesco I. Beckmann, dell'archidiocesi di Cincinnati.
» » » Mons. Daniele A. Buckley, della medesima archidiocesi.
» » » Mons. Guglielmo Hichey, della medesima archidiocesi.
27 » » Mons. Giovanni Francesco Prim, dell'archidiocesi di New Orleans.
29 marzo » Mons. Vincenzo Keating, dell'archidiocesi di Birmingham.
7 aprile » Mons. Giovanni Licitri, dell'archidiocesi di Catania.
14 » » Mons. Antonio Witschko, della diocesi di Sant'Ippolito.
» » » Mons. Luigi Schmöger, della medesima diocesi.
15 » » Mons. Giuseppe Valentino Donnelly, della diocesi di Harbour Grace.
16 » » Mons. Cataldo De Benedictis, dell'archidiocesi di Trani.
21 » » Mons. Giuseppe Ghanima, del Patriarcato di Babilonia dei Caldei.

ONORIFICENZE

Con Brevi Apostolici il Santo Padre si è degnato di conferire le seguenti onorificenze:

La Gran Croce dell'Ordine Piano:

20 aprile 1920. A S. E. il sig. Agosto Leguia, Presidente della Repubblica del Perù.
» » » A S. E. il sig. Giovanni Mariano De Goyeneche y Gamio, conte di Guaqui, Ambasciatore del Perù presso la Santa Sede.

La Gran Croce dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

15 febbraio 1920. Al sig. Giulio Maenhaut, Deputato Belga.
25 aprile » A S. E. il sig. Melitone F. Porras, Ministro degli Affari Esteri della Repubblica del Perù.

La Commenda con Placca dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

20 aprile 1920. Al sig. Giacomo Rohner, Deputato al Gran Consiglio di San Gallo, in Svizzera.

La Commenda dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

30 marzo 1920. Al sig. Giovanni Gilbert, dell'archidiocesi di Westminster.
7 aprile » Al sig. Fortunato d'Almeida, Professore nell'Università di Coimbra.
14 » » A S. A. Cheïk Khaz'al, Vicerè d'Ahwas.
15 » » Al sig. Ludovico Van de Werve, dell'archidiocesi di Malines.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

28 marzo 1920. Al sig. dott. Vincenzo Casapian, residente a Costantinopoli.
29 » » Al sig. avv. Leonardo Gargano, dell'archidiocesi di Salerno.
30 » » Al sig. dott. Carlo Precerutti, dell'archidiocesi di Torino.
7 aprile » Al sig. Clodoveo Uriarte, dell'archidiocesi di Sucre, in Bolivia.
10 » » Al sig. Nasri Baccasce, di Aleppo.
» » » Al sig. Giacomo Maro, di Bassorah.
12 » » Al sig. Arturo Dorer-Roth, di Murg, in Svizzera.
13 » » Al sig. dott. Alfredo Ramoni, Medico-chirurgo dei Sacri Palazzi Apostolici.
14 » » Al sig. Michelangelo Pulieri, di Roma.
21 » » Al sig. dott. Melchiorre Bernaert, della diocesi di Gand.

La Gran Croce dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

30 marzo 1920. Al sig. cav. Giovanni Castelli, residente a Costantinopoli.

La Commenda dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

24 marzo 1920. Al sig. Uberto Gennaro, dell'archidiocesi di Torino.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

21 marzo 1920. Al sig. prof. Camillo Scaccia Scarafoni, della diocesi di Veroli.
26 » » Al sig. Iad Allah Iacir, cattolico latino di Betlehem.
14 aprile » Al sig. David Yousoufani Bey, del Patriarcato Caldeo di Babilonia.

MAGGIORDOMATO DI SUA SANTITÀ

NOMINE

Con Biglietti di S. E. Rma Mons. Maggiordomo, il Santo Padre si è degnato di nominare:

Camerieri Segreti soprannumerari di S. S.:

23 agosto 1918. Mons. Vittorio Steska, della diocesi di Lubiana.
11 gennaio 1919. Mons. Ignazio Ermanno Hergenroether, della diocesi di Erbipoli.
» » » Mons. Federico Roth, della medesima diocesi.
2 marzo 1920. Mons. Leone Gromier, di Roma.
» » » Mons. Francesco Huber, della diocesi di S. Ippolito.
» » » Mons. Giuseppe Aichinger, della medesima diocesi.
11 » » Mons. Giuseppe Peyretti, dell'archidiocesi di Torino.
26 » » Mons. Enrico Giuseppe Uberto Wonters, della diocesi di Ruremonda.
27 » » Mons. Alessandro Climati, dell'archidiocesi di Benevento.
» » » Mons. Michele Mossotto, dell'archidiocesi di Torino.
29 » » Mons. Giuseppe Macho, della diocesi di S. Ippolito.
» » » Mons. Francesco Saverio Gleiss, della medesima diocesi.
» » » Mons. Michele Masiello, della diocesi di Irsina.
30 » » Mons. Lorenzo Solak, della diocesi di Cracovia.
16 aprile » Mons. Giacomo Boggio, della diocesi di Ivrea.
» » » Mons. Giulio Didaco, della medesima diocesi.
19 » » Mons. Giovanni Damasceno da Silva Fiadeiro, del patriarcato di Lisbona.
» » » Mons. Giuseppe Gregorio d'Oliveira Tavares, del medesimo patriarcato.
» » » Mons. Giuseppe Vyhnánek, dell'archidiocesi di Olmütz.
» » » Mons. Maurizio Růžička, della medesima archidiocesi.
20 » » Mons. Ettore Castelli, rettore del seminario regionale di Fano, dell'archidiocesi di Milano.
21 » » Mons. David Rammo, del patriarcato Caldeo di Babilonia.

Camerieri Segreti di Spada e Cappa Sopr. di S. S.:

8 aprile 1920. Il cav. Filippo dei marchesi Paternó Landolina, dell'archidiocesi di Catania.
12 » » Il conte Tommaso Garagnani, dell'archidiocesi di Bologna.

Cameriere d'onore in abito paonazzo di S. S.:

30 marzo 1920. Mons. Giovanni Canzio Fiedor, della diocesi di Cracovia.

Cameriere d'onore di Spada e Cappa soprannumerario di S. S.:

29 marzo 1920. Il sig. Renato Berga, della diocesi di Metz.

Cappellano Segreto d'onore di S. S.:

17 aprile 1920. Mons. Michele Epifani, della diocesi di Subiaco.

NECROLOGIO

5 marzo 1920. Mons. Edoardo Solar y Vicuña, vescovo titolare di Selge, ausiliare del vescovo di La Serena.

26 » » Mons. Carlo Taccetti, vescovo di Gubbio.

27 » » Mons. Ludovico Rajner, vescovo titolare di Cidiesso, ausiliare del cardinale arcivescovo di Strigonia.

12 aprile » Mons. Ludovico Giovanni Déchelette, vescovo di Evreux.

19 » » Mons. Francesco di Paola Mas y Oliver, vescovo di Gerona.

20 » » Mons. Francesco Bonnefoy, arcivescovo di Aix-en-Provence.

21 » » Mons. Giuseppe Dallepiane, vescovo di Iglesias.